

Pedagógiai program
2025.

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	5
KÜLDETÉSNYILTKOZATUNK	5
I. Az óvoda adatai:	7
II. Pedagógiai programhoz használt jogszabályok:	9
III. Az óvodai élet megszervezésének elvei	10
III.1 Az óvoda használói	10
III.2 Személyi feltételek	10
III.2.1. Pedagógus továbbképzések	11
III.3. Tárgyi feltételek.....	12
III.4. Az óvodai csoportok kialakítása	13
III. 5. Az óvodai élet megszervezése.....	13
Napirend:.....	14
Heti rend.....	15
III.5 Nevelési koncepciónk.....	17
III.6. Az óvoda kapcsolatai	18
Óvoda és a család	18
Óvoda és a Gyülekezet kapcsolata	20
A bölcsőde és az iskola	21
Fenntartónkkal való kapcsolat	22
Közművelődési intézményekkel való kapcsolat	22
Egészségügyi szervekkel való kapcsolat	22
Szakmai szervezetekkel való kapcsolat	23
IV. Óvodai nevelésünk alapelvei.....	23
IV.1. Gyermekképünk	24
IV.2. Óvodaképünk	25
IV.3. Óvoda helyi nevelési alapelvei	26
IV.4. Pedagógusképünk	27
V. Az óvodai nevelésünk célja és feladatai	29
V.1 Alapvető nevelési céljaink:.....	29
V.2 Feladataink:	30
V.3. Keresztyén nevelés.....	31
Bibliai történetek feldolgozása.....	31
Áhítat	32
V.4. Az egészséges életmód alakítása	33
V.5. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása	37

V.5.1 Közösségbe való befogadás és a gyermekek beszoktatásának pedagógiai alapelvei.....	40
V.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	41
VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	44
A tanulási folyamat jellemző formái a nevelés során:.....	45
VI.1. Játék	46
VI.2. Verselés, mesélés.....	49
VI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	53
Zenei nevelés helye a keresztyénnevelésben:	53
VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	56
VI.5. Mozgás	58
VI.6. Külső világ tevékeny megismerése	60
VI.7. Munka jellegű tevékenységek.....	64
VI.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	66
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	69
VIII. Az óvodai programok megszervezésének elvei.....	72
VIII.1. Az óvoda ünnepei.....	72
Keresztyén ünnepek	72
Nem keresztyén ünnepek.....	73
VIII.2 Egyéb programjaink	74
Kirándulásaink	74
Családi nap	74
Nyílt napok	75
IX. Környezettudatos magatartás megalapozása	75
X. Gyermekvédelem az óvodában	77
XI. Boldog óvoda.....	79
XII. Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere	80
XII.1. Óvodánk írásos dokumentumai	80
XII.2 Az óvoda által használt nyomtatványok:.....	80
Felvételi és mulasztási napló	80
Óvodai csoportnapló	81
A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció	82
Felvételi előjegyzési napló.....	82
Óvodai törzskönyv	83
XII.3 A keresztyén szellemű nevelés ellenőrzése, értékelése.....	83
XII.4 A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.....	83
XII.5 Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése	84

XIII. Esélyegyenlőségi Program.....	85
XI.1. Az esélyegyenlőségi program célja.....	85
XIII.2. Helyzetelemzésben felmerült esélyegyenlőségi kockázatok, problémák	86
XIII.3. Cselekvési terv	87
XIII.4. Megvalósítás.....	87
XIII.5. Konzultáció és visszacsatolás.....	87
XV. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	87
XV.1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.....	87
XVI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában .	90
XVI.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése	90
XVI.2. A Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	91
XVI.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése.....	93
XVII. Óvodánk programjához szükséges eszközök	94
XVIII. Érvényességi nyilatkozat	94
XIX. Záró rendelkezések.....	95
XX. Legitimációs Záradék	96
A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata.....	96
A szakmai munkaközösség nyilatkozata:.....	96
A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata	96

BEVEZETŐ

Óvodai nevelésünk az Óvodai nevelés országos alapprogram alapján, a református keresztyén pedagógiai elveivel és hagyományaival kiegészítve készült, figyelembe véve a hazai óvodai nevelés értékeit.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és a Református Óvodák keretprogramjában foglaltakkal összhangban, a helyi pedagógiai programunk elkészítésénél a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeit figyelembe véve a keresztyén világkép kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását tartjuk szem előtt. A hitéleti nevelés és az a tény, hogy az egész napot áthatja a keresztyén légkör, a gyermek személyiségének kibontakoztatását és fejlődését segítik elő.

KÜLDETÉSNYILTKOZATUNK

Legfontosabb célunk, hogy óvodánk olyan hely legyen, ahol a ránk bízott gyermekeket a keresztyén értékrend alapján személyes hitünk és életünk példájával neveljük, ahol hangsúlyos értékként jelenik meg a hit, a szeretet, az elkötelezettség, a minőségi munkára való törekvés. Mindez családi légkörben, a szülőkkel szorosan együttműködve.

Isten közelében lenni védelmet és biztonságot jelent, egy keresztyén közösség tagjaként pedig megtapasztaljuk a bizalom és az egymásról való gondoskodás és egymásra támaszkodás megtartó erejét. Hisszük, hogy így felnőve, mint Mózes, akit a nádas közé rejtettek el családtagjai (2Mózes2,3) felnőttként is az Úr gyermekei, szolgáló lesznek minden feladatukban a ránk bízott gyermekek.

Célunk, hogy óvodánk olyan hely legyen, ahol a megértés, türelem, elfogadás és szeretet uralkodik, ahol a béke és vidámság természetes része a mindennapoknak. Olyan környezetet szeretnénk biztosítani, ahová a gyermekek boldogan, felszabadultan járnak, és változatos, érdekes játékokon keresztül élménydús napokat tölthetnek el.

Intézményünk valamennyi dolgozója azon fáradozik, hogy a fenntartó által meghatározott kereteken belül, a partnereink igényeit a lehető legszélesebb körben és leghatékonyabban ki-elégítsük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek testi és lelki jólétére, az érzelmi biztonság kialakítására, valamint arra, hogy a szocializációs folyamat minél teljesebben kibontakozhasson.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően támogatjuk a gyermekek beilleszkedését a közösségi életbe, hogy ne csak otthon, hanem kortársaikkal és más felnőttekkel is harmonikusan tudjanak együttműködni.

Fontos számunkra, hogy már az óvodáskorban megalapozzuk a helyes viselkedésmintákat. A családokkal együttműködve segítjük a gyermekeket abban, hogy biztonságosan eligazodjanak környezetükben, és életkoruknak megfelelően megtanuljanak kommunikálni, együttműködni, közösségben élni.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek személyisége a saját tempójának és képességeinek megfelelően a lehető legjobban fejlődhessen.

Óvodapedagógusaink befogadó szemléletet képviselnek, és olyan környezetet teremtenek, amely lehetővé teszi az eltérő képességű gyermekek együttnevelését. Az integráció során a gyerekeket egyénre szabott módon, differenciált módszerekkel segítjük, fejlesztjük, támogatjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű, lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett gyermekek tanulási sikerének előmozdítására, és az esélyegyenlőség biztosítására.

Fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink kreatívak, jókedvűek, szakmailag felkészültek, együttműködésre nyitottak és megújulásra képesek legyenek. Szintén elengedhetetlen, hogy a nevelőmunkát támogató munkatársak megfelelő képesítéssel rendelkezzenek és elkötelezetten dolgozzanak a közös célokért.

Törekszünk arra, hogy a nevelőtestület aktívan részt vegyen olyan intézményi fejlesztési programokban, amelyek az óvoda sajátos igényeihez igazodnak, támogatják az innovációt, különösen a pedagógiai megújulást.

Célunk, hogy a szülők azonosuljanak nevelési elveinkkel, elfogadják törekvéseinket, és együttműködésükkel támogassák nevelő-oktató munkánkat.

I. Az óvoda adatai:

Az óvoda neve, címe, elérhetősége:

Bárka Református Óvoda 6900 Makó, Kálvin utca 7/a. Tel.: 62/212-905

Email cím: barkarefovi@gmail.com

ovoda@barkarefovi.hu

WEB: www.barkarefovi.hu

OM azonosító:200081

Az óvoda alapítója, fenntartója és felügyeleti szerve:

Makó-Belvárosi Református Egyház-község 6900 Makó, Kálvin tér 3. Tel.: 62/211-495

Óvodaigazgató: Bartáné Szabó Mónika

Alapító okirat nyilvántartási száma: MBRE 5-2018.

Felvehető legmagasabb gyermeklétszám: 145 fő

Telephely: A telepen csak vallási nevelés és oktatás folyik, külön létszámmal nem működik

Az intézményi jogállása: önálló jogi személy

Állami feladatként ellátandó alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása

Állami feladatként ellátandó egyéb tevékenysége:

- Óvodai intézményi étkeztetés
- Munkahelyi étkeztetés
- Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
 - Lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
 - Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
- PR, kommunikáció
- Építményüzemeltetés
- Gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások
- M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

Az alaptevékenység körében ellátandó szakfeladatok:

- Óvodai nevelés, hároméves kortól a tankötelezettség eléréséig – illetve a törvény által meghatározott esetben 8 éves korig – a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség fejlesztése.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása: Azon sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, akik egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

Feladatmutatók megnevezése:

- Óvodai nevelés általános feltételek szerint, nappali (145 fő)
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, nappali (20 fő)
- Egyházi kiegészítő támogatás (145 fő)
- Óvodába bejáró gyermek ellátása (20 fő)
- Pedagógus szakvizsga és továbbképzés (15 fő)
- Pedagógusok szakkönyvvásárlása (15 fő)
- Szakmai informatikai fejlesztési feladatok (145 fő)
- Hozzájárulás pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevételéhez (145 fő)
- Minőségbiztosítás, mérés, értékelés támogatása (30 fő)
- Kiemelt munkáért járó kereset-kiegészítés (30 fő)
- Teljesítménymotivációs pályázati alap (30 fő)
- Esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások (30 fő)
- Szervezett intézményi étkeztetés nappali (145 fő)
- Szervezett intézményi étkeztetés kedvezményes (145 fő)
- Szervezett intézményi étkeztetés ingyenes (145 fő)

II. Pedagógiai programhoz használt jogszabályok:

1. 2011. évi CXC. törvény: A nemzeti köznevelésről
2. 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
3. 2023. évi LII. a pedagógusok új életpályájáról
4. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
5. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet: A nevelési –oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
6. 401/2023. (VIII.30) Kormány rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény végrehajtásáról
7. 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet: A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
8. 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
9. 229/2012.(VIII. 28.) Korm. rendelet A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
10. A Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye: az 1998. évi I. törvénnyel módosított 1995. évi I. törvény
11. Református Intézmények Etikai Kódexe
12. A református óvodai nevelés keretprogramja
13. A 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
14. 18/2024. BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

III. Az óvodai élet megszervezésének elvei

III.1 Az óvoda használói

Óvodánk Makó belvárosában helyezkedik el, a Maros-part közelében. Évtizedek óta gyermekintézményként üzemel. 2001-ben vette át a Makó-Belvárosi Református Egyházközség Makó Város Önkormányzatától. Önálló egyházi intézményként működik, nincs tagóvodája.

A város egyik református óvodája, nem körzeti óvodaként működik. Ebből adódóan a város egész területéről fogadjuk a 3-7 éves korú gyermekeket. 5 csoport kialakítására van lehetőség, amelyek lehetnek osztott és osztatlan csoportszerkezetűek.

Az épület megfelelő komforttal rendelkezik, vonzó, tiszta, esztétikus külső és belső környezetben fogadhatjuk a gyermekeket.

III.2 Személyi feltételek

1. „Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. Református óvodánk munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.
5. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
6. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.”

A Magyarországi Református Szakszolgálat dolgozói biztosítják a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását (logopédus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, pszichológus és fejlesztőpedagógus) közreműködésével. A tehetséges gyermekek ellátását az óvoda óvodapedagógusai látják el.

Szakmai munkánkat rendszeres megbeszélésekkel, továbbképzéseken való részvétellel, újonnan megjelent szakirodalom beszerzésével, megismerésével kívánjuk színvonalasan végezni.

Szükségessnek tartjuk, hogy a csoportokban együtt munkálkodó óvodapedagógusok szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja.

Az óvónő dolga a „keveset, lassan és jól”, feladata alapján a legalkalmasabb megoldást keresni. Egyértelmű, szilárd, szerető figyelemmel kipárnázott korlátokon belül a szabadság jó-érzését keltse a gyerekekben. A szabadság és korlátozás kellő arányával biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet nyújtson („anyuka szagú óvó néni”).

Az óvodai nevelés eredményességét segíti az óvónő és a dajka közös együttműködése. Ennek érdekében a feladatok megbeszélése, a segítség formájának áttekintése, egyeztetése feltétlenül szükséges. A gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, hangneme bármely munkaterületen is dolgoznak.

III.2.1. Pedagógus továbbképzések

A pedagógus-továbbképzési program 2025-től megújult formában, egy új szabályozás alapján működik. Ez magában foglalja a pedagógusok ismereteinek és készségeinek fejlesztését, valamint a köznevelési intézmények tevékenységének támogatását. A megújult rendszer célja a folyamatos szakmai fejlődés és a mindennapi munkát segítő képzések biztosítása.

Az óvodapedagógusok továbbképzésének főbb jellemzői 2025-től:

- Továbbképzési ciklus hossza: 5 év
- Kötelező kreditmennyiség: A cikluson belül legalább 120 kreditpont teljesítése szükséges:
 - ebből minimum 60 kredit tartalmi megújító képzésből,
 - és legfeljebb 60 kredit választható képzésből szerezhető.
- Éves továbbképzési program: Az óvodáknak minden évben legkésőbb április 30-ig el kell készíteniük az éves pedagógus-továbbképzési intézményi programot. Ezzel megszűnt az ötéves továbbképzési terv kötelezettsége.

Az óvodavezető – a szakmai munkaközösségek véleményének figyelembevételével – gondoskodik az éves továbbképzési program összeállításáról. Feladata a képzések összehan-

golása a nevelési év rendjével, a pedagógusok egyéni továbbképzési igényeinek figyelembevétele, a helyettesítések biztosítása, valamint a kreditkövetelmények teljesítésének ellenőrzése.

Az új továbbképzési rendszer célja, hogy az óvodapedagógusok szakmai megújulása és fejlődése tudatosan, tervezetten és az intézmény pedagógiai célkitűzéseivel összhangban valósuljon meg.

III.3. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Óvodánk épülete jól szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét. Szép környezetben található. Az intézmény rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Komfortfokozata kiváló. Csoportszobáink száma: 5.

Rendelkezünk tornateremmel, sportszertárral, egyéni fejlesztő szobával, nevelőtestületi és többcélú szobával, óvodaigazgatói irodával, óvodaigazgató-helyettesi irodával, óvodatitkári irodával, elkülönítővel.

Az óvoda udvara füvesített, fák, cserjék találhatók benne. A kültéri játékok, homokozók, babaházak adta lehetőségek kitűnően garantálják a gyermekek mozgás- és játékgényét, egészségük megőrzését, fejlődését. Az intézmény egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít munkatársainak, igényes környezetet teremt a szülők fogadására.

Mindent megteszünk a modern, esztétikus, környezet kialakítása érdekében. A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan kellő figyelmet fordítunk.

III.4. Az óvodai csoportok kialakítása

Óvodánkban a csoportokat azonos életkor szerint szerveződnének.

Az azonos életkorú (homogén) csoportok társas kapcsolatok kialakulásának, a gyermek reális önértékelésének, az értelmi képességek fejlesztésének ideális színtere.

A kialakítás szempontjai:

- az adott évben felvételt nyert gyerekek korismerete
- a szülők kérésének a figyelembevétele
- az óvodapedagógus véleménye
- a fenntartó igénye

III. 5. Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó –külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.
8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmaz.

Napirend: Csoportjaink általánosan megjelenő napirendje (a korosztályok egyedi eltérését figyelmen kívül hagyva).

05.30 – 08.15 játék,
08.15 – 08.25 áhítat
08.25 – 08.35 mindennapi testnevelés
08.35 – 09.00 tízórai
09.00 – (max) 09.35 tevékenységek
09.35 - 11.15 udvari tevékenység, udvari játék, séta
11.15 - 11.30 testápolási teendők ellátása, készülődés az ebédhez
11.30- 12.00 ebédelés
12.00 -12.30 testápolási teendők, mindennapi mese
12.30- 14.30 pihenés
14.30 – 15.00 uzsonna
15.00 – 17.00 mindennapos mozgás, játék, játékos fejlesztése

Az óvodapedagógus feladata a napirend összeállításánál:

Vegye figyelembe csoportja összetételét, a gyermekek életkori megoszlását, a játéktevékenység elsődlegességét.

Tanköteles korú gyermekek napirendje:

05.30 – 08.15 játék,
08.15 – 08.25 áhítat
08.25 – 08.35 mindennapi testnevelés
08.35 – 09.00 tízórai
09.00 – (max) 09.35 tevékenységek
09.35 – 10.00 szabad játék, udvari tevékenység játék
10.15-11.00 iskolaelőkészítő tevékenység
11.00 – 11.30 szabad játék, udvari tevékenység játék
11.30 - 11.50 testápolási teendők ellátása, készülődés az ebédhez
11.50- 12.50 ebédelés
12.20 -12.45 testápolási teendők, mindennapi mese
12.45- 14.30 pihenés
14.30 – 15.00 uzsonna
15.00 – 17.00 mindennapos mozgás, játék, játékos fejlesztése

Heti rend

A heti rend kialakításának elvei:

- a tevékenység szervezése a tevékenység típusától függően változhat, óvónő döntése alapján kötött vagy kötetlen;

A heti rendet befolyásoló tényezők:

- bibliai történetek feldolgozása
- logopédiai foglalkozások időpontja
- Gyógytestnevelés
- Gyógypedagógiai foglalkozás (SNI és BTM-N-es gyermekek fejlesztése)
- Prevenációs fejlesztő foglalkozás
- Tehetséggondozás
- Pszichológiai ellátás

Ajánlott heti rend

- Bibliai történetek feldolgozása. (kötött)
- Verselés, mesélés (kötetlen)
- Mozgás (kötött)
- Külső világ tevékeny megismerése (kötetlen)

- Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc (kötetlen)
- Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalkotás tevékenységek (kötetlen, vagy kötött)

A gyerekek elalvás előtt minden nap hallgatnak élıszavas mesét, vagy altatót.

Rendszeresen - naponta - szervezünk számukra mindennapos testnevelés foglalkozást is.

A hetirend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladta, tehát az itt megjelölt hetirend csupán általánosságban és egyetlen lehetséges módon foglalja össze a megvalósítandó feladatokat. Számptalan variációval, az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével nemcsak a komplex foglalkozások helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók.

A református óvoda – összhangban az Alapprogrammal- legfontosabb céljának, feladatának tekinti a 3-6-7 éves korú gyermekek harmonikus, egészséges személyiségének kibontakoztatását, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy a alpprogram és a református óvodai nevelési keretprogram áll a legközelebb a 3-7 éves korú gyermekek személyiségéhez, ezzel lehet a legtermészetesebb módon fejleszteni. A keresztyén értékek, a hit alapjainak elplántálásához is kitűnő lehetőséget biztosít. Ez a korosztály érzékeli és éli meg a leginkább azokat a dimenziókat, amelyben az Istennel való kapcsolat kialakítása a legtermészetesebb.

Programunk meghatározza:

1. az óvoda helyi nevelési elveit, értékeit, célkitűzéseit,
2. azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét,
3. a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységeket
4. a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységének formáit,
5. a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
6. az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
7. a gyermekek esélyegyenlıségét szolgáló intézkedéseket,
8. a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.
9. a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységeket.

III.5 Nevelési koncepciónk (A program rendszertáblája)

KERESZTYÉN NEVELÉS

Az egészséges életmód alakítása	Az érzelmi, az erkölcsi és a értékorientált közösségi nevelés	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
---------------------------------	---	---

↓
TEVÉKENYSÉGFORMÁK/ ELFOGLATSÁGOK

Játék

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermek-tánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka

Külső világ tevékeny megismerése

Mozgás

↓
AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE ELÉRENDŐ FEJLETTSÉGI SZINT

↓
SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEINK

↓
KAPCSOLATRENDSZERÜNK

↓
ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK

III.6. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve család teremthet meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőtt és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

Egyházi óvodánk kapcsolatot tart a fenntartóval, a társintézményekkel, az adott egyház-kerületi intézményekkel és a gyülekezetünkkel.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolat kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Óvoda és a család

A gyermekek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk. Rendkívül meghatározó, ha Istenről először a családban hall a gyermek, de erre ma még nem építhetünk. A család funkciói átmeneti társadalmunkban alakulóban vannak, s a nevelést segítő szociális intézkedések egy-egy periódusban kedvezőtlenül működhetnek, sérülhetnek, ezért a megértés és türelmes közeledés, mint alapszemlélet nagyon fontos. Nem lehetünk ítélőbírák, kioktató kívülállók, saját értékrendünk alapján ítélkezők.

A gyermekek személyiségének alaposabb megismerése érdekében a következő tényezők feltárására van szükség:

- a család értékrendje, életvitele, nyitottsága,
- a család szerkezete, generációk, szülők kapcsolata,
- a gyermek helye a testvércapcsolatban,
- a szülők ambíciói, szokásai, hobbjai,
- a szülők gyermekismerete, nevelési kérdésekben való jártasságuk, elképzeléseik,
- a család anyagi helyzete (lakáshelyzet, munkanélküliség, stb.),
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaik.

A kapott információkat bizalmasan kell kezelnünk. A gyermek fejlődéséért kölcsönös a felelősség, s az együttműködésnek a célja éppen a gyermek optimális fejlesztése.

A családok bevonásának formái:

Az együttműködés a gyermekét beírató szülővel veszi kezdetét, majd az óvodapedagógus családlátogatása az első állomása a személyes kapcsolatfelvételnek. A gyermek irányába megnyilvánuló figyelmességek (rajz, kép, ujjbáb) segítik az érzelmi kötődés megalapozását. Felkészítjük a szülőket arra, hogyan viselkedjenek a beszoktatás idején (pl.: soha se szökjenek el búcsú nélkül, hogyan foglalkozzanak vele a csoportszobában, stb.).

Tájékoztatjuk a szülőket arról, hogy bármikor betekinhetnek az óvoda életébe. Ebben is segít néhány eligazító szó (mit figyeljen meg, melyik tevékenység mit fejleszt).

Az aktívan is segítő szülővel megbeszéljük, miként működjön közre a tevékenységek szervezésében, lebonyolításában, pl. a család hobbi tevékenységének megismertetése, közös kirándulás szervezése, barkácsolás, játékok készítése, babaruhák varrása, jeles napokhoz fűződő hagyományok és régi használati eszközök bemutatása, helyszíni tapasztalatszerzéshez teret biztosítása, óvodai ünnepek, rendezvények szervezésben vagy a környezet alakításában való részvétel.

Egyházi ünnepségeinken, szeretetvendégségünkön való részvételük módját és lehetőséget ad a keresztyénség megismerésére, hitük elmélyítésére.

Alapvető szabály, hogy mindezek kezdeményezésében az óvodapedagógusok járjanak elől. Gondoskodunk arról, hogy a szülők és a testület viszonyát a kölcsönös tisztelet, és elismerés jellemezze. Változatos tevékenységformákat alkalmazunk a szülők bevonására, mivel a családok érdeklődése, életrendje egymástól eltérő. Engedjük, hogy ők döntsék el, melyik mód a legmegfelelőbb számukra a programba való bekapcsolódásra. Biztosítjuk őket arról, hogy részvételüket - bármilyen csekély mértékű is - értékeljük, és kifejezésre is juttatjuk elismerésünket.

A nevelésbe és az együttműködésbe az egész családot próbáljuk bevonni: az apákat és a nagyszülőket, testvéreket is. Összejöveteleinket a szülőknek megfelelő időpontra tervezzük, és segítjük a gyermekek elhelyezését, amikor kizárólag a felnőttek részvételére számítunk. A hirdetőtáblák és az online felületek sok információval szolgálhatnak, de a személyes kontaktust, gyakran a szülők lelki gondozását sohasem pótolhatják.

Erkölcsei elvárások a szülőkkel szemben:

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Elvárjuk, tehát, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az intézményben dolgozókat. Ennek érdekében többféle módon lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda nevelési céljait, feladatait megismerjék, ismerjék jogaikat és kötelességeiket.

Óvoda és a Gyülekezet kapcsolata

A gyülekezet a közösségben élő hívők összessége, ahol a gyermekeknek is helyük van. Jézus maga jelentette ki, hogy „Engedjétek, és ne akadályozzatok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa.” (Mt 19,14)

Miért nélkülözhetetlen a gyülekezet és az óvoda kapcsolata?

- A gyermek tapasztalatot szerez arról, hogy a felnőttek éppen olyan bizalommal, szeretettel és alázattal fordulnak Istenhez, mint ahogyan azt az óvodai közösségben átélte.
- Örömmel hallja az óvodában megismert bibliai történeteket, aranymondásokat, s ezek megerősítést jelentenek, igazi kincsé válnak számára.
- A gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve a szolgálat fontosságát, segítik azt.

A kapcsolat kimunkálásában az intézményi lelkipásztor és a gyülekezet tagjai segítenek. A templomlátogatás, gyülekezeti összejöveteleken való részvétel minden gyermek és családtag előtt nyitott lehetőség. Minden gyülekezeti alkalomról értesítjük a szülőket, és hívjuk, bátorít-

juk őket arra, hogy gyermekeikkel együtt vegyenek részt ezeken az alkalmakon. Az óvoda nagyobb eseményeiről tájékoztatjuk a gyülekezetet, ünnepeink nyitottak. Ezzel lehetőséget adva arra, hogy azok a szülők, akik nem jártak templomba a gyülekezethez kapcsolódjanak.

Megismertetjük a szülőkkal, hogy gyermekeiket nem egysíkúvá, az élettől elidegenítetté tesszük, hanem éppen ellenkezőleg: tágabb látószöggel ajándékozzuk meg, erkölcsileg pedig felvértezzük őket, hogy

- tudjanak szeretni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg;
- tudjanak másokért élni;
- legyen olyan belső mértékük, amely szabaddá teszi, hogy szolgai módon ne azt tegyék, amit „mindenki”, ha az nincs összhangban önmagukkal;
- ne féljenek azt cselekedni, amire a Szentírás és Isten Szentlelke indítja őket; - tudjanak és merjenek csodálkozni ott, ahol mások közömbösek;
- gondolkodni akkor, amikor a legtöbb ember csak utánozza a másikat;
- nyitottnak maradni akkor is, minden és mindenki iránt, amikor mások bezáródnak;
- tudják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről, az értékest az értéktelenről; a dolgok felszínén és tárgyyszerűségén lássák meg azok belső lényegét és valódi értékét, mert minden dolog több mint, aminek „kívülről” látszik.

A bölcsőde és az iskola

Az óvodába beiratkozó gyermekek egy része bölcsődéből kerül óvodába, másik része közvetlenül a családból. Az új gyermekeket fogadó óvodapedagógusok számára külön figyelmet és feladatot jelent azoknak a gyermekeknek a csoportba való beszoktatása, akiknek még nincs közösségi élményük.

Az óvodaigazgató a bölcsődei szülői értekezleten bemutatja az óvodát, tájékoztatást nyújt az óvodai életről. A bölcsődés gyermekek meglátogathatják az óvodát, ott rövid időt eltöltve ismerkedhetnek a környezettel. A bölcsődei gondozók tapasztalatait, a kialakított jó szokásokat figyelembe véve tervezzük meg a gyermek fejlesztését.

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskolák megismerjék azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenőmentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és hagyományörző kapcsolat kialakítására törekszünk a város minden általános iskolájával. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- Az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Minden általános iskola nyílt napokat és iskolaelőkészítőket szervez, melyen a szülő és gyermeke betekintést nyerhet az iskola életébe.

Fenntartónkkal való kapcsolat

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldására az együttműködés jellemző.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések,
- óvodaigazgató beszámolója,
- az óvodaigazgató részvétele az egyházközség megbeszélésein.

Közművelődési intézményekkel való kapcsolat

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk városunk közművelődési intézményeivel (József Attila Könyvtár, Hagymaház, Városi Sportcsarnok, József Attila Múzeum, stb.)

Formái:

- gyermekműsorok,
- közös programok,
- könyvtárlátogatások, gyermekfoglalkozások, múzeumpedagógiai foglalkozások
- színházlátogatások szervezése.

Egészségügyi szervekkel való kapcsolat

Rendszeres, folyamatos és szükségyszerű kapcsolatot ápolunk óvodánk védőnőivel, orvosával, fogorvosával, a családsegítő szolgálattal és a gyermekvédelemmel.

Formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések,
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek,
- évente orvosi vizsgálat minden csoportban,
- hallás-, látásvizsgálat - évente,
- fogászati szűrés - félévente,

Szakmai szervezetekkel való kapcsolat

Kiváló kapcsolatot építettünk ki a Csongrád Megyei Pedagógiai Intézettel, a Református Pedagógiai Intézettel, a Református Pedagógiai Szakszolgálattal, református óvodákkal, különböző képzőintézetekkel. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeknek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket. Vállaljuk óvodapedagógus főiskolai hallgatók gyakorlatvezetését. Óvodánk gyakorló helyet biztosít a Juhász Gyula Református Gimnáziumban tanuló, csecsemő- és kisgyermek ápoló képzésben részt vevő hallgatók számára valamint lehetőséget biztosít a középiskolás diákok kötelező iskolai közösségi szolgálat elvégzésére.

Hagyományteremtő kapcsolat kialakítását kezdeményezzük:

- környezetvédelmi szervezetekkel,
- alkotó művészekkel, képzőművészeti szakkörökkel,
- zeneiskolával.

IV. Óvodai nevelésünk alapelvei

„Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; oly módon hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben;
- b) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- c) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell;
- d) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram

biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz. Az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját nevelési programját: vagy átvesz és adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai nevelési programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Az óvodai nevelési program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

- a) nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzeti, etnikai kisebbségi nevelést végez;
- b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermek nevelését végzi.”

IV.1. Gyermekképünk

A gyermek Isten ajándéka. Ember, kinek Istentől rendelt jogai vannak. Tudják, hogy Ők Isten egyszeri és megismételhetetlen teremtményei. „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa (Mk 10,14).

„1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

2. Az Alapprogram gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait veszi alapul. Ezek szerint: a gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.”

IV.2. Óvodaképünk

A református óvoda olyan nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztus követésére. A keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket. A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között a lelki arculatban van különbség, s ez határozza meg a nevelés szellemiségét, mely a hit megélésének lehetőségét biztosítja a teljes nevelési és tanulási folyamatokban.

Minden nevelőnek vallania kell, hogy a gyermek Isten ajándéka, a gyermekkor Isten rendelése, ezért sem visszafogni, sem felgyorsítani nem szabad. Ennek a kornak döntő jelentősége van a személyiség fejlődésében. A gyermek személyiségéhez a legfőbb tevékenységén – a játék- a mese- az evangéliumi nevelés – keresztül kívánunk eljutni és átadni neki mindazt a személyiségformáló műveltségtartalmat, amely az egészséges fejlődéséhez szükséges.

- a) „Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, miközben megteremti a funkcióit, melyek a következők: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- b) Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).
- c) Az óvodai nevelésben alapelv:
 - a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
 - a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
 - az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk
- d) Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:
 - a gyermeki szükségletek kielégítéséről,

- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
 - a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
 - a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről
- e) A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- f) A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.”

IV.3. Óvoda helyi nevelési alapelvei

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat;
- A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése, és képességeinek felelősségteljes fejlesztése;
- A gyermeki szabadság és korlátok megfelelő aránya, amely elősegíti a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását;
- A gyermek játékára épülő tanulás;
- A családokkal való együttműködés és szükség szerint segítség, gondozás. (a református óvodai nevelés keretprogramja)
- A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt, a közös célra tekintve, óvodánk és a család betöltheti a feladatát. Nem sok szülő neveli keresztyén hitben gyermekét, ezért az evangélium hirdetésének első lépcsőfoka óvodánk lehet.

- Óvodánkban a külföldről érkező gyermekek integrálása is megoldható. Hiszen Isten szemében mindenki egyforma. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok, gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Különös figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekre (sajátos nevelési igényű, és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, ill. a kiemelten tehetséges gyermek) és
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére.

IV.4. Pedagógusképünk

Óvodapedagógusaink legfőbb jellemzői:

Mivel a keresztyénnevelés fő feladatunk, mindenképpen ismernünk kell Jézus Krisztust, mint személyes Megváltónkat és a Szentírást. Főként ez határozza meg a kapcsolatainkat (pedagógus- gyermek; pedagógus- pedagógus; pedagógus-szülő):

- A gyermek szeretete, tisztelete, feltétel nélküli elfogadása
- Egymás tisztelete, megbecsülése, együttműködésre való készség, alázat
- Szakmai hivatástudat (továbbképzés, megújulásra való törekvés és készség, önállóság)
- Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében.
- Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt.
- Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai és szervezeti elvárásoknak.
- A gyermeki közösség aktív irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élménygazdag tevékenységek biztosításával.

Pedagógiai asszisztenseink legfőbb jellemzői:

- Figyelemmel kísérik az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesznek részt a nevelőmunkában.
- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes kapcsolatot építenek ki.
- Tevékenyen részt vesznek a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásaiknak kialakításában, fejlesztésében.
- Magatartásukkal, viselkedésükkel pozitív mintát mutatnak, értéket közvetítenek.
- Aktív segítőként vesznek részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, a balesetek megelőzéséről.
- Szükség szerint részt vesz az óvodai adminisztráció elkészítésében.
- Dekorációkat, egyéb az óvodai élethez szükséges tárgyakat készít.

Dajkáink legfőbb jellemzői:

- Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs- és beszédmintájával hat az óvodás gyermek fejlődésére.
- Figyelemmel kísérik az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően segíti a nevelőmunkát.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyes fejlődésüket.
- Személyes példaadással erősíti a gyermeket a szokás- és szabályrendszer alakításában.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Az óvodapedagógus mellett a nevelési tervnek megfelelően, tevékenyen vesz részt a csoport életében.
- Aktív segítőként vesznek részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, a balesetek megelőzéséről.

A gyermekek gondozásában részt vevő és segítő pedagógiai asszisztens és dajka hitvallása, világnézete is az óvodapedagógusival megegyező legyen, mivel gondozás közben ő is egész személyiségevel nevel. Ezért az intézmény vezetője mindig tájékozódik a leendő munkatárs hitvallásáról.

V. Az óvodai nevelésünk célja és feladatai

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.

Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó embereké válnak.

Az óvodai keresztyén nevelés feladata:

Az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- Egészséges életmód alakítása
- Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása
- Anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósítása

V.1 Alapvető nevelési céljaink:

- A 3–7 éves gyermekek személyiségét életkorukhoz és egyéni fejlődésükhöz igazodva sokoldalúan fejlesztjük.
- Tiszteletet, bizalmat és érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó óvodai környezetet teremtünk.
- Gyermekközpontú, élménygazdag, tevékenységalapú nevelést valósítunk meg.
- Építünk a családi nevelésre, és támogatjuk a különböző háttérrel érkező gyermekek fejlődését.
- Támogatjuk a szülői együttműködést és a gyermekek közösségi beilleszkedését.
- Fontosnak tartjuk a pozitív énkép, reális önismeret és empátia kialakítását.
- Célunk az iskolára való felkészítés, szociális kapcsolatok kiépítése, környezetben való eligazodás.
- Elősegítjük a tehetségek kibontakozását és megelőzzük a társadalmi leszakadást.
- Környezettudatos neveléssel törekszünk az Állatbarát, Madárbarát és Zöld Óvoda címek elnyerésére és megőrzésére.

- Személyre szabott segítséget nyújtunk az SNI-s, hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő és tehetséges gyermekek számára.
- Biztosítjuk a speciális szükségletekhez igazított fejlesztést szakértői javaslat alapján.
- Interkulturális nevelést biztosítunk a hazájukat elhagyó gyermekek befogadásához.
- A nevelési tevékenységet a partnerek igényeihez és az óvodai ellátás komplex feladataihoz igazítjuk.
- Célunk az önálló, egészséges, kiegyensúlyozott személyiség kialakítása, különösen a hátrányok csökkentése mellett.
- Támogatjuk a testi, lelki, szellemi és szociális szükségletek kielégítését, a közösségi beilleszkedést.
- Nevelésünket áthatja a természet szeretete, a környezeti felelősségvállalásra nevelés.
- Olyan gyermekeket nevelünk, akik harmóniában élnek önmagukkal és környezetükkel.

V.2 Feladataink:

- A gyermekek alapképességeinek és kompetenciáinak fejlesztése komplex nevelési programmal.
- Anyanyelvi, értelmi és kreatív képességek fejlesztése játékos tanulással, életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Egészséges, biztonságos, érzelmi és értelmi fejlődést támogató óvodai környezet kialakítása.
- Egyéni képességek kibontakoztatása, hiányosságok pótlásának támogatása.
- Élményalapú, tevékenységközpontú óvodai élet biztosítása.
- Hátrányos helyzetű gyermekek szociális és képességbeli felzárkóztatása.
- Szülők aktív bevonása az óvodai életbe és a fejlesztési folyamatokba.
- Pedagógusaink folyamatos továbbképzése és együttműködése a minőségi nevelés érdekében.
- Tartós betegséggel élő gyermekek (pl. 1-es típusú diabétesz) szakszerű ellátása.

V.3. Keresztyén nevelés

Jézus hozzájuk lépett és így szólt: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit és parancsoltam nektek; és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28, 18-20)

Bibliai történetek feldolgozása

Kíváncsinos lenne, ha a Bibliával való találkozás már a családban megtörténne, erre azonban nem minden gyermek esetében építhetünk.

Az óvodában eltöltött évek alatt igyekszünk a gyermekekkel megismertetni az üdvtörténet alapvető, legfontosabb eseményeit, hogy ezeknek ismeretére alapozva a későbbiekben tanultakat, a már meglévő egészbe illeszthessék be. Az ismeretek átadásán túl, célunk a keresztyén életforma megmutatása, az Istennel való állandó kapcsolat lehetőségének nyilvánvalóvá tétele. Ezeken az alkalmakon az óvónők is részt vesznek, segítve a lelkész-óvodapedagógus munkáját. Az óvodapedagógusok és a lelkész együttműködése az előkészületben, és az ott hallottak napi gyakorlásában lehetővé teszi, hogy óvodákban a keresztyénnevelés, egyre inkább áthassa a mindennapokat.

Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái, vagy eseményei.

Alapvető kritériumok a bibliai történetek feldolgozásával kapcsolatban:

- az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el,
- előadása gyerekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket
- olyan történeteket válasszunk, amelyek pozitív érzelmi töltettel rendelkeznek, amely a szerető gondoskodó Isten-képet erősítik meg.
- Mielőtt a gyermekek elé vesszük a történetet, tanulmányozzuk az adott igeszakaszt, hogy nekünk ma mit üzen, és az után fogalmazzuk meg, hogy mit mondhat a gyermekeknek.
- Megfogalmazzuk, mit üzen Isten nekünk, mivel érintett meg bennünket. Egy fő gondolatot emelünk ki, mert a gyermek még nem képes egyszerre több nézőpontot figyelembe venni.

- Akkor eredményes, ha a gyermekek szinte maguk előtt látják az eseményt, átélve a szereplők érzéseit. Az érthetőség megkívánja, hogy a számukra ismeretlen szavakat ismeretekkel cseréljük fel, vagy beleszöjünk a rövid magyarázatot, de a történet lendületét ezzel nem törhetjük meg. Minden alkalommal befejezzük a történetet.
- A szemléltetést csak szükség esetén alkalmazzuk és ezeket is korhű környezetben, mivel Isten szent lelke megnyitja a történet értelmét, az üzenetet a kis szívükben.
- A bibliai történet feldolgozása után nem fogalmazunk meg tanulságot. Amennyiben hiteselek voltunk, úgy megértik az üzenet lényegét. Attól azonban nem zárkozunk el, hogy a gyermek spontán kérdéseire, élményeire ne reagáljunk, s így mód nyílik arra is (indirekt módon), hogy a történet életükbe való kivetítéséről beszéljünk.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a jól ismert történeteket dramatizálhassák, rajzaikban, manuális tevékenységükben élményeiket újra átélhessék.

Tapasztalataink szerint a gyermekek az evangélium üzenetét tolmácsolják szüleiknek, s ez arra készíti a családot, hogy újra együtt is ismerkedjenek a történettel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Alakítson ki a gyermekekben olyan Isten- képet, aki szeret, aki gondoskodik rólunk, aki megőrzi minket minden körülmények között, akinek minden döntése a javunkat szolgálja. Legnagyobb ajándéka számunkra fia Jézus Krisztus, aki meghallgat, aki mindig velünk van, és úgy fogad el, amint vagyunk;
- Támazkodjon a spontán gyermeki érdeklődésre;
- Plántáljon el keresztyén erkölcsi tartalmakat pl.: személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, türelem, segítőkészség;
- Törekedjen arra, hogy a bibliai történetek tartalmi, formai felépítése illeszkedjék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás);
- Vegye figyelembe a történetek kiválasztásánál a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, csoportja aktuális problémáit, eredményeit és az ünnepek aktualitását;
- Adjon lehetőséget arra, hogy a történeteket dramatizálhassák és rajzaikban, manuális tevékenységükben, játékaikban élményeiket újra átélhessék.

Áhítat

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik sarkalatos dolog az imádság, vagyis a mindennapi áhítatok sora. Fő feladatunk, hogy a gyermeket megtanítsuk imádkozni

(ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbvinni azt, amit a szülők elkezdtek. Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája. A gyermek számára legyen természetes e dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanígy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki figyel rájuk.

Az imádkozás formáját meg kell tanítanunk a gyermekeknek, mely szintén egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok napkezdő háláadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.).

Az Úr imádságát: a “Mi Atyánk”-ot csak később tanítsuk meg, részletekben és együtt értelmezve, hogy értsék is azt. Megmagyarázzuk a gyermekeknek, hogy Isten minden imát meghallgat, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít.

Az áhítatok jó alkalmat adnak arra is, beszélgethessen közösen az egész csoport, és az egyéni kívánságok, bánatok, örömök kiderülhessenek. Érezzék, hogy fontos a számunkra és társaik számára az ő problémájuk, legyen időnk meghallgatni őket.

Akkor eredményes az áhítat, ha gyermek megérzi a más légkörét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- az előző években tanult, kötött imádságokat önállóan tudja alkalmazni;
- tudja elmondani az Úrtól tanult imádságot;
- a bibliai történet elmondása közben koncentráltan figyeljen;
- tudja elmondani saját gondolatait a hallott történetekkel kapcsolatban;
- az ismert bibliai történetek közül tudjon bábozni, dramatizálni, ábrázolni számára kedves jeleneteket;
- tudjon ünnephez kapcsolódó verseket, énekeket (4-5);
- a történetek hit és erkölcsi vonatkozású tartalmát tudja megvalósítani életében.
- tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni;
- tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette, minket is ő alkotott;

V.4. Az egészséges életmód alakítása

„Vagy nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma, és ezért nem magatokéi vagytok?”

(1 Kor 6,19)

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. „Fennhatósága”, őrző szeretete biztosít arról, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető.

Az egészséges életvitel igényének kialakítása, a testi fejlődés biztosítása, a fizikai állapot védelme, edzése óvodai nevelésünkben kiemelt jelentőséggel bír.

(Református óvodai nevelés keretprogramja)

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Célunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség-megőrzés szokásainak alakítása
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a megfelelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvodai élet szervezése során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek életkorához igazodó, kiegyensúlyozott életritmus kialakítására. A napi tevékenységek – gondozás, táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás, edzés és pihenés – olyan módon kerülnek megszervezésre, hogy támogassák a gyermekek egészséges fejlődését. A családok szokásait és életritmusát is figyelembe vesszük, és lehetőség szerint segítjük azok harmonizálását az óvodai napirenddel.

A tevékenységek oldott, szeretetteljes légkörben zajlanak, egyéni bánásmódot alkalmazunk. A gyermekek testi komfortérzetét bensőséges, türelmes és megértő gondozással biztosítjuk.

A helyes táplálkozás elengedhetetlen a fejlődéshez. Bár az óvoda az ételt külső forrásból kapja, étrendjük kialakításánál érvényesítjük szakmai javaslatainkat. Előtérbe helyezzük a friss, vitaminban gazdag zöldségek és gyümölcsök fogyasztását. Célunk, hogy a családok számára is példát mutassunk a korszerű táplálkozásban. Az étkezés lebonyolítása lehet közös vagy folyamatos, a csoport szokásaihoz igazodva. A gyermekeket fokozatosan szoktatjuk az önálló étkezéshez, megfelelő idő biztosításával. Kulturált környezetet, megfelelő eszközöket, nyugodt, vidám légkört teremtünk. Nem kényszerítjük őket evésre, de ösztönözzük a különféle ételek megkóstolását. A nap folyamán biztosítjuk a folyamatos folyadékpótlás lehetőségét is, amit a csoportok napi rendje szabályoz.

Testápolás során arra törekszünk, hogy a gyermekek igényessé váljanak saját testük és ruházatuk tisztaságára. A testápolási tevékenységek során figyelembe vesszük a családi szokásokat, és ezek összehangolására törekszünk. Egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodva segítjük őket, miközben már az óvodába lépés pillanatától támogatjuk az önállóság kialakulását. Biztosítjuk a kézmosás, fogmosás, fésülködés, WC-használat, orrtisztítás feltételeit, és minden gyermek saját jellel ellátott törölközőt használ. A WC-használathoz szükséges intimitást szintén garantáljuk.

Fontos számunkra, hogy a gyermekek időjárásnak megfelelő, kényelmes és praktikus ruházatot viseljenek. Az óvodában cipőváltás kötelező; szobai használatra zárt cipőt vagy szandált javaslunk, papucsot nem használhatnak.

A mozgás a gyermekek alapvető szükséglete. Naponta biztosítunk szabad mozgási lehetőséget, rövidebb sétákat és alkalmanként hosszabb kirándulásokat szervezünk. Az ellenálló

képesség fejlesztése és a szervezet edzése érdekében minden évszakban, időjárástól függően rendszeresen tartózkodunk a szabad levegőn. Rossz idő esetén a szellőztetett csoportszobában mozgásos játékokat szervezünk. Lehetőséget biztosítunk futásra, nyári napfürdőzésre, illetve téli időszakban szánkózásra is. Folyamatosan bővítjük mozgásfejlesztő eszközeinket (pl. labda, kismotor, bicikli, bobocar, stb.), hogy a napi 10–30 perces intenzív mozgás biztosított legyen.

A mozgás és pihenés megfelelő arányának kialakítása szintén alapfeltétele a gyermekek egészséges fejlődésének. Az óvodai pihenés során biztosítjuk a nyugodt, kellemes környezetet: szellőztetett, levegőcserés csoportszobát, kényelmes fekvőhelyeket, takarókat. A gyermekek pizsamába öltöznek, kedvenc otthoni játékukat is magukkal hozhatják. Elalvás előtt mese vagy altató segíti a megnyugvást. A fekvőhelyek elhelyezésénél figyelünk az ajánlott távolságtartásra (20–30 cm).

Az óvoda épületeiben és udvarain betartjuk a közegészségügyi előírásokat. A dajkák rendszeresen takarítanak, fertőtlenítenek. Biztosítjuk a személyi higiéné feltételeit a gyermekek és dolgozók számára egyaránt. Az udvarokon az egészségvédelmi és balesetmegelőzési előírásokat szigorúan betartjuk.

Az óvodai egészségnevelést egészségügyi szakemberek segítik (védőnő, logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő és gyógypedagógus). Az óvodavezető biztosítja a védőnői látogatások és szűrővizsgálatok zavartalan lebonyolítását, valamint megszervezi az óvodai dolgozók egészségügyi ellenőrzéseit és biztonsági szemléit.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan gondoskodnak testi szükségleteikről, tisztálkodásukról.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják, helyére teszik.
- A papír zsebkendőt megfelelő módon használják és kidobják.
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek, evőeszközöket helyesen használják.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, segítséget szükség esetén kérnek.
- Ruhájukat rendben tartják, összehajtva helyére teszik.
- Figyelnek saját és környezetük rendezettségére, ápoltságára.
- Tudatosan ügyelnek a tisztaságra, nem szemetelnek.
- Szívesen mozognak a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Betartják a balesetvédelmi szabályokat.
- Környezettudatos magatartásra törekszenek.

V.5. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Célja, hogy váljon igényükké a helyes viselkedés szabályainak megtartása. Ismerik Jézus szeretetét, vágnak a bibliai történetek hallgatására, megértésére.

Az óvodás korú gyermek alapvető sajátossága, hogy magatartása érzelmektől vezérelt. Többségük igen nehezen viseli el az anyától való elválást. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy őt állandó értékrend, szeretetteljes, biztonságot adó légkör vegye körül. Így alakult ki – az óvodapedagógus személyén keresztül – a gyermeki bizalom kiépítése Isten, mint mennyei Atya felé. Jézus töltötte be a törvényt. Pedagógusainknak amilyen az Isteni képe, olyan lesz a gyermekeké is. A mi példánkön keresztül gyermekeink tudatosan és tudat alatt is tanulnak, mivel az általuk szeretett óvodapedagógussal azonosulnak.

A gyermekek érzelemvilágát 3 fő szintéren fejleszthetjük:

- szociális érzelmek (együttérzés, bizalom, segítőkészség, bánat, örömszerzés)
- esztétikai érzelmek (szép iránti fogékonyság, a művészeti élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése)
- erkölcsi érzelmek (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, felelősség, igazmondás)

Nevelési módok, eljárások az érzelmi, az erkölcsi és szociális nevelés segítésére:

- Megelőzés.
- Érzések tiszteletben tartása, jogok elismerése.
- Átterelés (tiltás helyetti felajánlás).
- Háttérben maradás.
- Rábeszélés.
- Meggyőző beszélgetés.
- Emlékeztetés példákkal.
- A kibékülés lehetőségének felajánlása.
- A megbocsátás, mint a problémák leegyszerűsítője.
- A felnőtt bizalma a gyermekben.
- Ígéretok megtartása és elvárása.

„Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különbözőnek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.”

Céljaink:

- A gyermekek tanulják meg, miként élhetnek harmonikusan közösségben, képesek legyenek társaikhoz való alkalmazkodásra, és elfogadják a közösség szabályait, normáit.
- Az erkölcsi és akarat tulajdonságok – mint például az együttérzés, segítőkészség, türelem, figyelmesség – fejlesztése a pedagógusok és dajkák példaértékű viselkedésén, valamint tudatos nevelési helyzetek megteremtésén keresztül.

- A másság elfogadására, különbözőségek tiszteletére való nevelés.
- A gyermekek identitástudatának megalapozása a szülőföldhöz való pozitív kötődés kialakításával, a hagyományok megismertetésével, értékeink továbbörökítésével.
- A közösségi élet szokás- és szabályrendszerének megalapozása.
- A szocializáció elősegítése közös élményeken alapuló tevékenységeken keresztül, a gyermekek erkölcsi és akarati tulajdonságainak fejlesztésével.
- A különböző kulturális háttérrel érkező gyermekek elfogadásának és beilleszkedésének segítése.
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek személyiségének kibontakoztatása egyéni igényeikhez illeszkedő tevékenységeken keresztül.
- A gyermekek nyitottságára építve segítjük őket szűkebb és tágabb környezetük megismerésében, ezáltal is erősítve nemzeti identitásukat, a keresztény kulturális értékek iránti tiszteletet, a hazaszeretetet és a családhoz való kötődést. Megtanítjuk őket felfedezni és megbecsülni a természet, az emberi kapcsolatok és a világ szépségeit és értékeit.

Feladataink:

- Barátságos, nyugodt és derűs óvodai légkör kialakítása és fenntartása.
- A szociális tanulás különböző – szervezett, spontán, játékos – formáinak biztosítása a gyermekek közösségi viselkedésének, társas kapcsolatrendszerének, együttműködési képességeinek és udvariasságának fejlesztése érdekében.
- Inkluzív szemlélet alkalmazása a különbözőségek elfogadásának elősegítésére.
- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása, az önálló gondolkodás és döntéshozatal támogatása.
- Az udvariassági formák és társas érintkezési szabályok megismertetése és gyakorlása.
- A csoporton belüli szabályrendszer kialakítása és elfogadtatása.
- A személyközi kapcsolatokhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése, a gyermekek társas kapcsolati rendszerének elmélyítése.
- Szoros és folyamatos együttműködés kialakítása a családokkal, változatos kapcsolattartási formák segítségével.
- A tehetséges gyermekek fejlesztésének támogatása egyéni képességeik figyelembevételével.
- A lassabban fejlődő, valamint hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, egyéni támogatása.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében kiemelten fontos a szakszolgálatokkal, fejlesztő szakemberekkel való együttműködés a megfelelő támogatás biztosítása érdekében.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei beilleszkedésének támogatása elfogadó, támogató környezettel.
- Környezettudatos magatartásformák kialakításának támogatása a mindennapi gyakorlatban.
- A hagyományok, ünnepek, kulturális értékek ápolása az óvodai nevelés során.
- Tudatosan ügyelünk arra, hogy az óvoda minden dolgozójának kommunikációja, viselkedése és bánásmódja követendő mintaként szolgáljon a gyermekek számára.

V.5.1 Közösségbe való befogadás és a gyermekek beszoktatásának pedagógiai alapelvei

Az óvodáskorú gyermekek beilleszkedésének folyamata kiemelt figyelmet és gondos előkészítést igényel, tekintettel arra, hogy ebben az életkorban érzelmeik irányítják viselkedésüket, és az anyától való elválás jelentős érzelmi megterhelést jelenthet számukra. Ennek megfelelően intézményünk egyik legfontosabb pedagógiai feladata a nyugodt, szeretetteljes és biztonságot adó légkör megteremtése, amely a gyermekek közösségbe való befogadásának alapja.

A beszoktatás során az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka együttműködve, empátiával és türelemmel segítik a gyermekek és szüleik óvodai életbe történő fokozatos beilleszkedését. A gyermek és családja egyéni sajátosságait, igényeit figyelembe véve alakítjuk ki a beszoktatás menetét. Előnyben részesítjük a fokozatos, szülő jelenlétében történő beszoktatást, amely lehetővé teszi a gyermek számára, hogy az óvodai közösséggel biztonságos, támogató környezetben ismerkedjen meg.

A gyermekek kezdetben rövidebb időt töltenek az óvodában, fokozatosan kapcsolódnak be a napi tevékenységekbe, majd később, egyéni szükségleteikhez igazítva, részt vesznek a délutáni pihenésben is. Ezen időszakban kiemelten fontos a gyengéd gondoskodás, különösen az alvásidőhöz kapcsolódó szokásoknál, mint például kedvenc tárgyak vagy az otthon megszokott altatási rituálék alkalmazása.

A közösségbe való beilleszkedés elősegítése érdekében lehetőséget biztosítunk a szülők számára az óvodai életbe való betekintésre, a pedagógiai program megismerésére.

Így az új környezet elfogadása könnyebb, mert együtt ismerhetik meg az óvoda napi rendjét, szokásait. Az együtt töltött idő az óvodapedagógusoknak is képet ad arról, hogyan viselkednek a gyerekek szüleik jelenlétében, milyen viszonyban vannak egymással. Otthonról

hozott kedves játékaikat elfogadjuk, sőt az első napokban mi is kedveskedünk személyes kis meglepetésekkel. Csoportszobáinkat otthonossá, széppé, esztétikussá alakítjuk. Az óvodapedagógusok és dajkák gondoskodó szeretettel várják a gyermekeket.

Szülőkkel való kapcsolatunk alapját a kölcsönös tisztelet, elfogadás és együttműködés képezi. Nyitottak vagyunk a szülők véleményére, és az óvodáskor teljes időtartama alatt lehetőséget biztosítunk számukra a nevelési folyamatba való betekintésre.

Az óvodáskor végére elérni kívánt célok:

- A gyermekek biztonságban érzik magukat az óvodai közegben, kötődnek társaikhoz, óvodapedagógusaikhoz.
- Elfogadják és alkalmazzák a kulturált viselkedési szokásokat, betartják a közösségi szabályokat.
- Képesek érzelmeik kontrollálására, viselkedésük az adott tevékenységekhez illeszkedik.
- Empátiával fordulnak társaik felé, segítséget nyújtanak a rászorulóknak.
- Aktívan részt vesznek a közös tevékenységekben, feladatokat vállalnak.
- Kommunikációjuk nyitott, kezdeményező; alkalmazzák az udvariassági formulákat.
- Érzékennyé válnak a környezetük iránt, értékként kezelik a természetet és az emberi kapcsolatokat.
- Elfogadják a különbözőséget, kialakul bennük a társas együttéléshez szükséges türelem, tolerancia.
- Szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.

V.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az óvodai nevelőtevékenység minden percében, a nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

1. a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
2. értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) - alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”

Segíti munkánkat a gyermek természetes kíváncsisága, csodaérzéke, az értékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiséggel legyen jelen.

Céljaink:

- A gyermekek spontán tapasztalatainak és meglévő ismereteinek bővítése, rendszerezése.
- Ismeretek szerzése a természetről, környezetről, a művészetről, az emberről, Isten teremtményéről és gondoskodó szeretetéről.
- A tárgyi világ reális és differenciált megismerését biztosító érzékszervek finomítása.
- Az érzékelés, a mechanikus és logikai emlékezet fejlesztése.
- A szándékos figyelem és a figyelemkoncentráció alakítása, fejlesztése.
- A kreatív képzelet megalapozása, a kreativitás fejlesztése.
- A gondolkodás és az önálló problémamegoldó készség fejlesztése.
- A konkrét fogalmi gondolkodás megalapozása.
- Az értelmi képességek – észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, problémamegoldó gondolkodás – folyamatos fejlesztése, megalapozva ezzel a tanulási képességeket.
- A beszéd iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása; a beszédhallás, a szóbeli kifejezőkészség és a szövegértés fejlesztése.
- A kapcsolatteremtési készség támogatása a verbális és nonverbális kommunikációs formák tudatos használatának kialakításával.
- A kommunikációs és metakommunikációs képességek gazdagítása, a személyes kifejezőmód sokszínűségének elősegítése.

- A hátrányos helyzetű gyermekek lemaradásának csökkentése, egyenlő esélyek biztosítása a fejlődéshez.

Feladataink:

- Olyan óvodapedagógusok jelenléte a gyermekek között, akiknek élő kapcsolata van Istennel, alaposan ismerik a Bibliát;
- Olyan élményszerzési lehetőségek kialakítása, amelyben a gyermek, látással, tapintással, hallással, érzelmekkel, verbális és nonverbális módon közvetlenül szerezhethet tapasztalatokat, s így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá.
- Olyan attitűdöket, motivációkat és természetes tudást kialakítani, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan, vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet lelnek a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban.
- Olyan biztonságot adó, elfogadó és szeretetteljes óvodai környezet kialakítása, ahol a gyermekek bátran megnyilvánulhatnak, szabadon kifejezhetik gondolataikat, érzéseiket.
- Olyan játékos helyzetek megteremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermek érdeklődését, aktív szellemi energiáját. Változatos, sokoldalú tevékenységek és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása a tapasztalatszerzés támogatására.
- A gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére építő fejlesztő környezet megteremtése, amely figyelembe veszi egyéni érdeklődési körüket is.
- A beszédkedv ösztönzése, a szókincs bővítése, valamint a metakommunikációs eszközök tudatosítása és gyakorlása játékos formában.
- A gyermekek közötti különbségekhez alkalmazkodó, differenciált képességfejlesztés megvalósítása – különösen a hátrányos helyzetű vagy kiemelkedő képességű gyermekek esetében.
- A fejlődési ütem folyamatos nyomon követése, és az ebből adódó fejlesztési irányok tervezése, dokumentálása és értékelése.
- Egyéni kompetenciák, készségek és képességek célzott fejlesztése.
- Folyamatos szakmai együttműködés fenntartása logopédusokkal, fejlesztőpedagógusokkal, gyógypedagógusokkal.
- A család és az óvoda fejlesztő munkájának összehangolása; a szülők aktív bevonása gyermekük fejlődésének támogatásába.

Várható eredmény az óvodáskor végére:

- Szókincse életkorának megfelelően gazdag, bátran kérdez és válaszol, beszéde tiszta, jól artikulált és érthető. A metakommunikációs jeleket tudatosan alkalmazza.
- Nyitott a kommunikációra, szívesen beszélget társaival és a felnőttekkel egyaránt.
- Észlelése, érzékelése, emlékezete és figyelme életkorának megfelelően fejlődött, képes auditív differenciálásra, felismeri és megnevezi a térbeli viszonyokat. A keresztcsatornák működése megfelelő, hosszabb ideig is képes koncentrálni.
- Problémák megoldására törekszik, gondolkodását kreativitás jellemzi.
- **Az** önkéntelen tanulás mellett megjelenik a szándékos tanulás igénye is. Élményvilágát és gondolatait összefüggően képes megfogalmazni.
- Ismeri és alkalmazza az udvariassági kifejezéseket, társas helyzetekben megfelelően használja őket.

VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

A nevelési folyamatot tudatosan, a gyermekek egyéni adottságaihoz, fejlettségi szintjéhez és fejlődési üteméhez igazodva tervezzük meg. Kiemelten fontos számunkra a teljes pedagógiai folyamat átgondolt és célirányos megvalósítása. A tanulás és nevelés tervezését egymással szoros összhangban végezzük, a hosszú távú célokat és az ezekhez kapcsolódó feladatokat szem előtt tartva.

A tervezés projektalapú szemléletben, tematikus egységek mentén történik. Két hetes ciklusokban készülnek a tervek, de az óvodapedagógusok – a téma jellege vagy a gyermekcsoport igényei alapján – ettől eltérhetnek.

A pedagógiai tervezés előkészítő szakaszában hangsúlyt kap a gyermekek folyamatos megfigyelése, az őket ért élmények meghallgatása, valamint a közös tapasztalatszerzés. A foglalkozásokat komplex módon szervezzük, nem az ismeretanyag mennyiségi bővítése a cél, hanem annak többoldalú, különböző nézőpontból történő megközelítése, elmélyítése.

A gyermekek fejlődéséről rendszeres feljegyzéseket készítünk, amelyek a differenciált fejlesztés és az egyéni képességek célzott kibontakoztatásának megalapozásához szolgálnak adatokkal.

A fejlesztés módszerei

A gyermekek fejlesztése elsősorban a csoporton belüli, differenciált módszerekkel történik. Az óvodapedagógus szabadon dönt arról, hogy adott helyzetben kötetlen kezdeményezést vagy strukturált tevékenységet választ a cél elérése érdekében.

A mozgásos tevékenységek szervezése általában kötött formában zajlik. A fejlesztés formáját és módszerét nemcsak az életkor, hanem a gyermek egyéni fejlettségi szintje is meghatározza.

A tanulási folyamat során a gyermekek aktív részesei a megismerésnek: cselekvésen, élményen, tapasztalaton keresztül tanulnak. Valós, számukra értelmezhető problémákkal találkoznak, melyek megoldásához saját gondolkodásukat, tapasztalataikat használják fel.

Az óvoda feladatkörébe tartozik a tehetséggondozás, valamint a speciális nevelési igényű gyermekek felismerése és célzott fejlesztése. Az értelmi fejlesztés kiemelt célja, hogy a gyermekeket önálló gondolkodásra, problémák felismerésére és megoldására ösztönözzük, fejlesztve kreativitásukat és önkifejező képességeiket.

A pedagógiai munka rendszeres elemzése és értékelése a gyermekek fejlődési ütemének megfelelően történik. Az értékelés során szerzett tapasztalatok meghatározzák a további fejlesztési és tervezési irányokat.

A tanulási folyamat jellemző formái a nevelés során:

- Utánzás, minta- és modellkövetés: viselkedési szokások, magatartásformák elsajátítása.
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés: élményekből fakadó tanulás.
- Cselekvéses tanulás: tevékenységen keresztüli megismerés.
- Kérdés-válasz alapú tanulás: gyermeki kíváncsiságra építő, interaktív megközelítés.
- Pedagógus által irányított megfigyelés és felfedezés: célzott tapasztalatszerzés segítése.
- Gyakorlati problémamegoldás: mindennapi helyzetekre épülő, aktív tanulás.

Tevékenységszervezés és azok tartalmi rögzítése

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése

- Munka jellegű tevékenység
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

VI.1. Játék

1. „A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
2. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység-szervezésben is meg kell mutatkoznia.
3. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
4. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
5. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.”

Céljaink:

- A különféle tevékenységek során a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődésének támogatása, kompetenciáik kibontakoztatása.
- Érzelmi és akarati jellemzőik fejlesztése.
- Szociális készségeik, társas viselkedésük formálása.

Fő feladatunk a megfelelő környezet és feltételek megteremtése:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó légkör kialakítása.
- Esztétikus, gazdag ingereket biztosító, kíváncsiságot ébresztő környezet biztosítása.
- Játékeszközök könnyen elérhető helyen, megfelelő mennyiségben való elhelyezése.
- Szabadon választható eszközök biztosítása a kreatív tevékenységekhez: barkácsolás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás.
- Egyéb eszközök elérhetővé tétele: természetes anyagok, termékek stb.
- Mozgásos játékokhoz szükséges felszerelések biztosítása.
- Tapasztalatszerzési lehetőségek rendszeres biztosítása.
- A szülők szemléletformálása, segítség nyújtása a játékeszközök kiválasztásához.

A játék támogatása során vállalt feladataink:

- Tiszteletben tartjuk a gyermekek szabad játékválasztását.
- Tudatos jelenlétünkkel követjük a játék fejlődését, egyéni bánásmódot alkalmazunk, differenciáltan reagálunk.
- Figyelemmel kísérjük a fejlődés ütemét, illetve esetleges megtorpanásait.
- Támogatjuk a gyermekek játékát, fejlesztjük képességeiket és döntési képességüket.
- Bemutatjuk az új játékok használatát az érdeklődők számára.
- Segítjük a kreatív önkifejezés kibontakozását.
- Viselkedésünkkel, beszédünkkel mintát nyújtunk.
- Figyelünk a gyermekek kérdéseire, válaszainkat életkori sajátosságaikhoz igazítjuk.
- Csak szükség esetén avatkozunk be a játék menetébe.
- A gyermekek igénye szerint játszótársként is részt veszünk a játékban.
- A játékszabályokat együtt hozzuk létre a gyermekekkel.
- Támogatjuk az egészséges versenyszellem kialakulását.
- Elősegítjük az érzelmi kapcsolatok kialakulását és erősödését a gyermekek között.

A játék differenciálása:

A játékokat a gyermekek egyéni jellemzőihez, életkori sajátosságaikhoz igazítjuk. A feltételek és lehetőségek biztosításával, valamint aktív jelenlétünkkel támogatjuk a különböző játékformák kibontakozását.

Fontosnak tartjuk, hogy olyan környezetet alakítsunk ki, amelyben a gyermek spontán módon, önállóan kezd játszani és tevékenykedni. Ők maguk döntenek arról, kivel, mit, mikor

és mennyi ideig játszanak. Az igényekhez és helyzetekhez alkalmazkodva kapcsolódunk be a játékba, ugyanakkor célirányos játékokat is szervezünk nevelési szándékaink megvalósítása érdekében. Közvetlen módon csak akkor avatkozunk be, ha a gyermekek zavarják egymást, testi épségük veszélybe kerül, vagy nem tudják önállóan kezelni a konfliktust.

A játék környezeti feltételei:

- Biztosítjuk a zavartalan, elmélyült játékhoz szükséges időt és teret.
- A játék folytonosságát tiszteletben tartjuk, nem szakítjuk meg indokolatlanul.
- A gyermekekkel közösen alakítunk ki állandó és ideiglenes játszótereket úgy, hogy ne zavarják egymást a különféle tevékenységek során.
- A játékeszközök legyenek esztétikusak, tartósak, biztonságosak és jól kombinálhatók.
- Gondoskodunk megfelelő mennyiségű és minőségű játékról, köztük félkész és szimbolikus eszközökről is.
- A játékeszközöket elérhető helyen tároljuk, és ügyelünk arra, hogy az elővételük, elrakásuk gyors és egyszerű legyen.
- Élményekben gazdag tapasztalatszerzési lehetőségeket kínálunk (séták, kirándulások, látogatások), mivel ezek táplálják a játék tartalmát.

Az alkalmazott/ használt játékformák:

- A *gyakorlójátékok* során a gyermekek különféle tárgyakat manipulálnak, így tapasztalatot szereznek azok tulajdonságairól. Fejlődik szem-kéz koordinációjuk, kialakul a dominancia.
- A beszéd és a mozgás is megjelenik gyakorlójátékként (pl. halandzsa, ritmusos szövegismétlés), ezek fejlesztik a beszédkészséget, ritmusérzékenységet és mozgáskoordinációt.
- A gyakorlójátékokból alakulnak ki a szimbolikus és szerepjátékok.
- A *szerepjáték* segíti a társas kapcsolatok alakulását, a kommunikáció, együttműködés, erkölcsi és akarati tényezők fejlődését. Élményanyagot, eszközöket biztosítunk a szerepjátékokhoz, melyek egy részét a gyermekekkel együtt készítjük.
- Feltételeket teremtünk az alkotáshoz: eszközök, anyagok, technikai tudás biztosítása.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni elképzeléseit, nem kényszerítünk rájuk megoldásokat.
- Népszerűek az *építő*, *konstruáló* játékok, a csoport összetételének megfelelő eszközöket használunk (különböző méretű építőkockák, szerelhető játékok stb.).

- *Barkácsolás* során kiemelten használjuk az újrahasznosított anyagokat. Közösén készítünk bábokat, javítunk játékokat.
- A bábozás, dramatizálás segíti az élmények feldolgozását és kifejezését. A gyermekek szívesen játsszák el a jól ismert meséket, verseket.
- Fontos a báb- és színházlátogatás élménye is.
- A kellékeket úgy tároljuk, hogy azok bármikor elérhetőek legyenek a gyermekek számára.
- *A szabályjátékoknál* az óvodapedagógus irányító szerepe hangsúlyosabb.
- Különbséget teszünk *mozgásos* (fogójátékok, bújócska, versenyek stb.) és *értelmi fejlesztő* játékok (társasjáték, dominó, kártya, nyelvi játékok) között.
- Saját készítésű fejlesztő játékokat is rendszeresen alkalmazunk.

A játék kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségét, a csoport összetételét és környezeti adottságokat.

A kisebbeknek mozgásos, a nagyobbaknak szellemileg és ügyességben is kihívást jelentő játékokat kínálunk.

A szabad kommunikáció biztosításával fejlődik a gyermekek nyelvi kifejezőkészsége, kognitív képességei, akarati tulajdonságai és szociális készségei.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Örömmel, elmélyülten és kitartóan képes játszani.
- Egyéni élmények, ötletek alapján tud építeni, konstruálni.
- Szívesen játszik el szerepeket, élményeit megjeleníti a játékban.
- Betartja az alapvető társas szabályokat, együttműködik a szabályjátékokban.
- Egészséges versenyszellemmel vesz részt a játékban.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

VI.2. Verselés, mesélés

1. „A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatot, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mon-

dókák, dúdolók, versek a ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlesztve emlékezetüket, képzeletüket, szókincsüket.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van a tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
3. A előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkedítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok- okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segít a gyermeket ráhangolódásra és a mesék befogadására.
5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a nép – népmese, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikusok és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Céljaink:

- A gyermekek érzelmi és erkölcsi fejlődésének támogatása, pozitív személyiségjegyek kialakításának megalapozása.

- A népi és tájnyelvi kifejezések megismertetése révén a szókincs gazdagítása, árnyaltabb nyelvhasználat kialakítása.
- A szabad önkifejezés ösztönzése – saját vers- és mesealkotás, illetve ezek kombinálása mozgással, ábrázolással, bábozással, dramatizálással.
- A magyar kulturális örökség továbbadása, az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.
- Interkulturális nevelés támogatása.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

Feladataink:

- Olyan irodalmi anyag összeállítása, amely igényes, életkornak megfelelő.
- Elsősorban magyar népi és művészi alkotásokból, valamint kortárs irodalmi művekből válogatunk.
- A meséléshez, verseléshez megfelelő, nyugodt légkör és inspiráló környezet biztosítása.
- Kellékek, eszközök biztosítása a bábozáshoz, dramatizáláshoz.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése változatos módszerekkel.
- Az irodalmi tartalmak élményszerű, kifejező közvetítése.
- A gyermekek motiválása a mese és vers aktív befogadására, új tartalmak létrehozására.
- A mesélés szerepének tudatosítása a szülők körében, együttműködés kialakítása a családi mesélés támogatásában.

Az irodalom és anyanyelvi nevelés megvalósítása az óvodában:

A gyermek első irodalmi élményei a mondókákhoz és ölbeli játékokhoz kötődnek. Ezek nyugtató, biztonságot adó hatásuk révén segítik a beszoktatást, oldják a szorongást. A mondókákhoz kapcsolódó mozgásos játékok örömet okoznak, elősegítik a beszéd és mozgás összehangolását.

A mesélés során fejből elmondott rövid állatmesékkel, majd fokozatosan hosszabb, cselekményes népmesékkel, klasszikus tündérmesékkel és versekkel gazdagítjuk a gyermekek élményeit. Az előadás során arcjátékkal, hangszínváltással, kifejező előadásmóddal tesszük élményszerűvé a meséket.

A belső képalkotás képességét fejlesztendő, nem használunk illusztrációkat, helyette néhány kellékkel, hangulatteremtő módon, élő szóban idézzük meg a mese világát.

A meséket és verseket többször megismételjük, így segítjük azok mélyebb megértését és azonosulást. A dramatizálás, bábozás során a gyermekek aktívan megjelenítik az általuk is-

mert történeteket, de saját bábjeleneteket is kitalálnak. A médiatartalmakkal szemben az óvodában előszavas előadást részesítünk előnyben, de lehetőséget biztosítunk színházi előadások látogatására is.

A mindennapi verselés és mesélés fontos része a gyermek mentális jóllétének. A meséléshez kialakított rituálék – például halk zene, gyertyagyújtás, mesepárnák, stb.– segítik az elmélyülést. Az elalvást megelőzően szelíd, megnyugtató történeteket mesélünk, akár folytatásos formában.

A versek kiválasztásánál elsődleges szempont a ritmus és a hangzás. A gyermekek érzékenyek a hangulatra, így a lírai tartalmakra is nyitottak lehetnek. A versek tartalmát nem magyarázzuk, a megértést a hangulat, az előadásmód támogatja.

Mondókák, versek témája lehet természet, évszakok, állatok, megszemélyesített tárgyak, időjárás – törekszünk a humoros, vidám hangvételű versek alkalmazására. Az ünnepi alkalmakhoz illő versek kiválasztásánál a hangulati azonosulást segítő, bensőséges tartalmakat részesítjük előnyben.

Az óvodai irodalmi nevelésben helyet kapnak a népi, klasszikus és kortárs alkotások egyaránt. A gyermekek saját meséket, verseket is alkotnak, amit gyakran kiegészítenek mozgással, rajzolással, bábozással – ezzel fejlődik önkifejezésük.

Az óvodáskorhoz illő mesetípusok: állatmesék, tréfás mesék, klasszikus tündérmesék. Emellett ismerkednek magyar és külföldi szerzők verses meséivel is.

A mesemondás, dramatizálás és bábozás elősegíti a helyes kiejtés kialakulását, fejlődik a gyermekek beszédértése, nyelvhelyessége. A rímusok, mondókák a hangképzés, artikuláció fejlesztésére is kiválóan alkalmasak. Új fogalmak elsajátítása során gazdagodik a szókincs, a közmondások, szólások használata pedig árnyaltabbá teszi a nyelvhasználatot.

A dramatikus játékok, bábozás különösen hasznosak a visszahúzódó, gátlásos gyermekek számára: segítik az oldódást, önkifejezésüket bátrabbá, szabadabbá teszik.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel várják, élvezettel hallgatják a meséket, verseket.
- Ismert mesehősöket megjelenítenek játékaikban, rajzaikban.
- Kitartóan figyelnek, emlékeznek a történetek fordulataira, rövid verseket képesek megjegyezni, folytatásos mesék tartalmát összekötni.
- Szívesen mondanak mondókát, verset, alkotnak saját mesét, történetet.
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak, használják a tipikus szófordulatokat.

- Érdeklődéssel fordulnak a könyvek felé, óvják, becsben tartják azokat.
- Kulturáltan viselkednek színházi környezetben.

VI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

1. „Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
4. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
6. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.”

Zenei nevelés helye a keresztyénnevelésben:

A zene hasznos eszköze az Istenre való odafigyelésnek és az Istennel való kapcsolattartásnak. “A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be.” (Kodály Zoltán)

Fontos, hogy keresztyén énekeink tanítását ne keverjük össze a népi gyermekdalokkal, a kötött énekfoglalkozásokkal, hanem arra külön alkalmat teremtsünk.

Célkitűzéseink:

- Olyan élményszerű zenei tapasztalatokat nyújtani a gyermekeknek, amelyek alapját képezik zenei anyanyelvüknek.
- A közös éneklés és énekes játék örömeinek megélése.
- A zenei hallás, ritmusérzék, éneklési készség, valamint a harmonikus, esztétikus mozgás fejlesztése.
- A zenei ízlés és esztétikai érzékenység formálása.
- A szülőföld zenei, néprajzi értékeinek átöröktetése népzene, népdal, népszokások és népi hangszerek megismertetésén keresztül.

Feladataink:

- A zenei neveléshez szükséges környezeti feltételek megteremtése: friss levegő, megfelelő tér, inspiráló eszközök biztosítása.
- Az életkornak és a csoport fejlettségének megfelelő, igényes zenei anyag összeállítása.
- Az óvodai környezetben is alkalmazható népszokások (pl. szüreti mulatság, farsang, kiszézés, pünkösdlő, lakodalmas) kiválasztása és beépítése a mindennapokba.
- A hallás, ritmusérzék, éneklési készség és mozgáskultúra fejlesztése.
- A zenei fejlesztés tudatos, folyamatos, tervezett szervezése.
- A fokozatosság elvének érvényesítése az anyagválasztásban, játékok sorrendjében és a képességfejlesztés folyamatában.

A zenei nevelés gyakorlati megvalósítása:

Kiemelt szerepet kapnak a hagyományos népi játékok, melyek zenei anyagát életkornak és fejlettségi szintnek megfelelően válogatjuk össze. Nevelőmunkánk alapjául Kodály Zoltán zenei nevelési elvei, Forrai Katalin módszertani útmutatásai szolgálnak. A zenei fejlesztést komplex, tematikusan szervezett tevékenységek keretében valósítjuk meg – ezek lehetnek kötetlen vagy kötött jellegűek.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek zenei élményekhez jussanak kórusművek hallgatásán, klasszikus zeneművek megismerésén keresztül, akár zeneiskolás növendékek vagy zenetanárok élő előadásában is.

Mindennapi tevékenységeink közé tartozik a mondókázás, éneklés, énekes játék, zenélés, valamint kortárs zenei műalkotások meghallgatása. Ezek nemcsak örömet nyújtanak, de fejlesztik a gyermekek zenei érdeklődését, ízlésvilágát és esztétikai fogékonyságát.

A kicsik számára különösen fontosak a testközelségen alapuló ölbeli játékok, amelyek biztonságot adnak és segítik az érzelmi kötődést. A dalok kiválasztásánál és a mozgásformák megtervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és aktuális fejlettségi szintjét. A dalos játékokat gyakran évszakokhoz, ünnepekhez vagy más aktuális eseményekhez kapcsoljuk.

A dalok válogatásának szempontjai: a gyerekek által tisztán énekelhető hangterjedelem, az aktuális érzelmi állapot, a játékszabályok áttekinthetősége, a térformák és a mozgásanyag változatossága.

„Anyanyelve csak egy lehet az embernek, zeneileg is.”

Képességfejlesztés a zenei nevelés során:

A hallásfejlesztés egyik eszköze az önálló és kis csoportos éneklés. A zenehallgatási anyag összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi, etnikai hovatartozását is. A zenei anyag strukturált feldolgozásával fejlesztjük a gyermekek ritmusérzékét, dallamérzékét, tempóérzékelését.

A mondókák és énekek lüktetését, ritmusát, hangsúlyait különféle ritmushangszerek segítségével is gyakoroljuk. A nagyobb gyermekekkel zenei kreativitást fejlesztő játékokat játszunk, amelyek segítik a formaérzék, a zenei alkotókészség kibontakozását.

Az énekes gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. Amikor csak lehet, énekeljen az óvónő, és énekeljenek a gyerekek is. Az az énekes játék a jó, amelyiknek egyszerű a szabálya. Az éneklés a csoportos játékok egyik lehetősége, de egyéb játékhelyzetből is következhet. Az éneklést vagy a gyerekek kezdik, vagy az óvónő, vagy a délelőtti közös együttlétkor játszunk körjátékokat. A hallás- és ritmusérzék fejlesztő mozzanatok a játékdalok magukban hordozzák. Az élő zene, az éneklés természetes, ösztönöz a tiszta, csengő tempó, a dinamika, a hangmagasság változásaira, a zenei súlyok kiemelésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen énekelnek és hallgatnak zenét.
- A dalokat megfelelő hangmagasságban és tempóban adják elő, örömmel vesznek részt a dalos játékokban.
- Képesek érzékelni és kifejezni a hangmagasság, tempó, dinamika különbségeit.

- Változatosan tudják megjeleníteni az egyenletes lüktetést és a ritmust. Egyszerű tánc-lépéseket, térformákat alakítanak ki.
- A ritmushangszereket tudatosan, a funkciójuknak megfelelően használják.
- A zenei tevékenységek során kialakul bennük az esztétikai érzékenység, zenei ízlés.

VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

1. „ A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-, forma - és színeképzeiteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.”

Céljaink:

- A gyermekek térbeli tájékozódásának, vizuális gondolkodásának, képalkotó képességének és fantáziájának fejlesztése.
- Az alkotás örömeinek rendszeres megtapasztalása, pozitív élményként való megélése.

Feladataink:

- A zavartalan, sokrétű alkotótevékenységek feltételeinek megteremtése.
- A finommotorikus képességek és a kez ügyesség fejlesztése.
- A különböző vizuális technikák megismertetése, kipróbálása és gyakorlása.
- A szabad alkotás lehetőségének biztosítása párhuzamos tevékenységként.
- A rajzolás, festés, mintázás, nyomdázás, tépés, ragasztás, vágás, hajtogatás, mozaik- és nyomatkészítés, valamint az egyszerűbb fonás, varrás, szövés alaptechnikáinak megszerettetése.
- Egyéni érdeklődés alapján műalkotások, építészeti érdekességek, valamint kulturális értékeink bemutatása.
- A gyermekek alkotásainak elfogadó, bátorító értékelése, az önkifejezés és kreativitás ösztönzése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen és örömmel vesznek részt alkotótevékenységekben, a megismert technikákat bátran alkalmazzák.
- Magabiztosan használják a képi kifejezés eszközeit.
- Felismerik és megnevezik a gyakran használt színeket és árnyalataikat, helyesen tartják az íróeszközöket.
- Változatosan ábrázolnak formákat és emberi alakokat.
- Vizuális észlelésük, megfigyelőképességük és emlékezetük életkoruknak megfelelő szinten áll.
- Kitartóak az alkotás során, akár több napon keresztül is képesek munkájukat folytatni.
- Ügyelnek a munkakörnyezetük, eszközeik és saját ruházatuk tisztaságára, épségére.
- Képesek bonyolultabb építmények készítésére, valamint egyszerű játékok, kellékek, babok barkácsolására.
- Megismerkednek a népművészet és a képzőművészet kiemelkedő alkotásaival.

VI.5. Mozgás

„A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulása, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészséget és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.
4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.”

A keresztyén nevelés során nagyon fontosnak tartjuk a test megbecsülését: „Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek levő Szentlélek temploma, amit Istentől kaptatok, és ezért nem a magatokéi vagytok?”(1 Kor 6,13)

Céljaink

- A gyermekek mozgásigényére építve, testi képességeik és harmonikus mozgásfejlődésük támogatása, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével.
- A fokozatosság és differenciált terhelés révén az edzettség kialakítása, az egészségmegőrzés elősegítése, valamint olyan személyiségjegyek megerősítése, mint a bátorság, fegyelmezettség, kitartás és együttműködés.
- A tájékozódó- és alkalmazkodóképesség, valamint az akaraterő fejlesztése, miközben a gyermekek mozgás iránti természetes örömet megőrizzük.
- A mozgáskultúra gazdagítása szervezett testnevelési játékokkal és mozgásos tevékenységekkel.
- A figyelem felkeltése a mozgás során előforduló veszélyekre, a balesetek megelőzése érdekében.

Feladataink:

- A természetes mozgásformák (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) fejlesztése, a testi képességek – erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség – erősítése, valamint a társakkal való együttműködés kialakítása tornákon és mozgásos játékokon keresztül.
- A rendszeres mozgás által támogatjuk a gyermekek testi fejlődését, szerveik teljesítő-képességének és teherbírásának növekedését.
- A mozgás iránti motiváció fenntartása, hiszen az aktív életmód alapja az egészségmegőrzésnek.
- A mozgásos tevékenységek erősítik a gondolkodást, valamint az egészséges életmódra nevelés hatékonyságát.

- A térbeli tájékozódás, helyzetfelismerés, döntéshozatal, alkalmazkodóképesség és akarat tényezők fejlesztése.

A mozgásfejlesztés fő területei:

- Szabad játék közbeni spontán mozgás
- Kötött testnevelési foglalkozások
- Mindennapos mozgás
- Udvari játékok
- Finommotorika fejlesztése
- Lábboltozat erősítése, tartásjavítás, tartáshibák megelőzése
- Vízhez szoktatás, úszás
- Kirándulások, séták

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel és kitartással vesznek részt a mozgásos tevékenységekben.
- Mozgásuk egyre összerendezettebbé válik, igénylik a mindennapi aktív mozgást.
- Fizikai erőnlétük és állóképességük életkoruknak megfelelő szintet ér el.
- A mozgásos játékok során képesek téri helyzetek felidézésére, vizuális memóriájuk koruknak megfelelően fejlődik.
- Ismerik és követik a vezényszavakat, képesek utasítás szerint cselekedni.
- Mozgásformáikat esztétikusan kivitelezik, felismerik és alkalmazzák a különböző irányokat.
- Tudnak ütemtartással járni, betartják a mozgásos játékok szabályait.
- Jól tájékozódnak a térben.
- Motoros képességeik életkorukhoz igazodva fejlődnek.
- Képesek labdát pattogatni és célba dobni.

VI.6. Külső világ tevékeny megismerése

1. „A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.”

A környezeti nevelésnek kiemelkedő elemként kell megjelennie az óvodai nevelésünkben. A Biblia tanítását alapul véve a Föld és a világ Isten teremtése. Isten otthonul, lakóhelyül rendezte be a Földet teremtményei számára. A teremtés történet „refrénje” és zárómondata („És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó. ” - 1 Móz 1, 31) tömören megfogalmazza és megadja a legfontosabb célunkat és feladatunkat az óvodában.

Céljaink:

- A gyerekek változatos tapasztalatokhoz juttatása a környezet megismerésén keresztül.
- Környezettudatos szemlélet és szokások megalapozása.
- Az élőlények és ember alkotta értékek tiszteletére nevelés.
- A természeti és kulturális értékek megbecsülése, a szülőföldhöz való kötődés erősítése.
- Matematikai érdeklődés felkeltése, logikus gondolkodás fejlesztése.
- A körülöttük lévő világ mennyiségi és formai összefüggéseinek felfedezése.

Feladataink:

- Változatos tevékenységekkel segítjük az ismeretszerzést, megfigyelést, tapasztalást.
- Az ismeretátadás a gyermekek kíváncsiságára, érzelmeire és előzetes élményeire épül.

- A természetes környezet és az óvoda udvara fontos helyszínei a tapasztalatszerzésnek.
- A környezetvédelem alapjainak megismertetése: víz-, levegő- és talajvédelem, szelektív hulladékgyűjtés.
- A gyermekek figyelmét felhívjuk a természet értékeire és veszélyeztetettségére.
- Lehetőséget biztosítunk kertgondozásra, élősarok kialakítására.
- Kirándulásokkal, múzeumlátogatásokkal bővítjük ismereteiket.
- A természeti jelenségek érzelmi és esztétikai megélését játékos formában támogatjuk.
- Szabályjátékokon és mindennapi helyzeteken keresztül fejlesztjük matematikai és logikai gondolkodásukat.
- Célunk a gyerekek önálló véleményalkotásának, döntési képességeinek fejlesztése.
- Fejlesztjük a nyelvi kifejezőkészséget, a kommunikációt és a gondolkodást.
- Megismertetjük a gyerekeket a matematikai alapfogalmakkal (irányok, téri viszonyok, sorba rendezés, mennyiségi viszonyok, mértani formák), és segítjük a számfogalom megalapozását.

Nevelési gyakorlatunk:

- A gyermekek közvetlen környezetükből származó, életkoruknak megfelelő élményekkel gazdagodnak.
- A tapasztalatszerzés elsősorban a természetes környezetben történik: az óvoda udvarán, a szabadban, séták és kirándulások során.
- Célunk, hogy a gyermekek megismerjék a közvetlen természeti és tárgyi környezetüket, érzékennyé váljanak annak szépségeire, értékeire.
- A foglalkozások élményközpontúak, a természet hangjainak, hangulatainak és jelenségeinek átélésére épülnek.
- A természetes mozgásigény kielégítését szabadtéri tevékenységekkel segítjük.
- Az élményszerzés formái: séta, kirándulás, az élősarok gondozása, önálló és csoportos megfigyelések, kísérletek, problémahelyzetek, vizsgálódás, játékos tanulás.
- Törekszünk a szociális érzékenység, az önbizalom és az együttműködési készség fejlesztésére is.
- A környezeti nevelés témái követik az évszakok váltakozását, a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődését.
- Tudatosítjuk a természetvédelem jelentőségét, a természeti értékek megőrzésének szükségességét. A természethez való pozitív viszony kialakítása elengedhetetlen ahhoz, hogy megértsék: a természeti értékek megőrzése és fenntartása közös felelősségünk,

amely a jövő generációk életfeltételeit is meghatározza. Fontos, hogy a gyermekek meg-
tapasztalják: a természet minden eleme értékes, és minden élőlénynek megvan a maga
helye és szerepe a biológiai körforgásban.

- A környezeti nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk annak bemutatására, hogy a tiszta levegő és a tiszta víz alapvető szükséglet minden élőlény számára. Emellett arra is felkészítjük őket, hogy a természet állapotát nemcsak a szépségén keresztül lehet érzékelni, hanem a negatív változásokból is tanulni lehet. Így például megfigyelhetik, milyen következményekkel jár, ha egy növény nem kap elegendő gondoskodást, vagy ha szennyező anyagok kerülnek a levegőbe és a vízbe.
- A séták és kirándulások közben, közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek arról, hogyan károsíthatja az ember a természetet. Megtanítjuk őket észrevenni a természetet fenyegető jelenségeket: a levegő füsttel való szennyezését, az eldobált hulladékot, az élővilágba jutó szennyvizet és olajat, vagy a városi környezet zajterhelését, kipufogógázait.
- A környezettudatosság megerősítésében számítunk a családok együttműködésére is – előadásokat, programokat szervezünk számukra. Településünkön számos helyen adtak a feltételek a szelektív hulladékgyűjtéshez, ezt a lehetőséget kihasználva a családok figyelmét is felhívjuk annak fontosságára. Arra törekszünk, hogy az óvodában elsajátított környezetbarát szokások otthon is folytatódjanak, ezzel is erősítve a szülők és az intézmény közötti együttműködést.
- A természetben való tartózkodás során a helyes viselkedésformák elsajátítása is lényeges: nem gyűjtünk be élőlényeket, nem okozunk kárt, óvatosan és tiszteletteljesen mozgunk a környezetben. A természet szeretetére csak akkor tudjuk igazán hatékonyan nevelni a gyermekeket, ha lehetőséget biztosítunk számukra annak megismerésére. Fontos, hogy megtanulják: minden élőlény a saját természetes környezetében érzi magát legjobban.
- Megemlékezünk a természetvédelem jeles napjairól is. Az óvodai élősarokban képeken mutatjuk be azokat a növényeket és állatokat, amelyek a közvetlen környezetünkben élnek, és veszélyt jelenthetnek az emberre – ezzel is elősegítve a tudatos, óvatos viselkedést.
- Fontosnak tartjuk, hogy a családok is aktívan közreműködjenek a környezetvédelemre való nevelés folyamatában. Szülői értekezleteken és egyéb fórumokon tájékoztatjuk őket arról, milyen lehetőségei vannak az óvodáskorú gyermekek bevonására az otthoni környezetben is, ezzel is elősegítve a környezettudatos szemlélet erősödését.

- A néphagyományokat jeles napokhoz, évszakváltáshoz, gazdasági munkákhoz kapcsolódóan elevenítjük fel.
- A módszereket a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk: megfigyelés, játék, kérdésfeltevés, kísérlet, közös gondolkodás, dramatizálás.
- A tevékenységeket egyéni, páros és kiscsoportos formában szervezzük.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik alapvető személyes adataikat (név, cím, életkor).
- Tájékozódnak az évszakokban, hónapokban, napokban, felismeri jellemzőiket, értékeli szépségüket.
- Beszéde érthető, szabályos, alkalmazkodik a beszédhelyzethez.
- Különbséget tesznek közlekedési eszközök között, betartják a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismerik környezetük színeit, testrészeit, törekednek a tisztaságra.
- Felismerik a természet szépségeit, értékeit, és óvják azokat.
- Magatartása tükrözi a természetben való helyes viselkedés szabályait.
- Részt vesz alapvető növény- és állatgondozási tevékenységekben.
- Megismerik település nevezetességeit és a helyi szokásokat. (pl. Hagymatikum, Maros-part, Lombkorona sétány, stb.).
- Fejlődik kommunikációjuk, logikai gondolkodásuk, problémamegoldó képességük.
- Tájékozódik a 10-es számkörben, halmazokat képez, tulajdonságok szerint csoportosít, ismeri az irányokat, névutókat, sorbarendezést.
- Matematikai alapképességeik kialakulnak: számfogalom, mértani formák, irányok, sorba rendezés.

VI.7. Munka jellegű tevékenységek

- a) „A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.
- b) A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
 - a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
 - a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- c) A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mértén fejlesztő értékelést igényel.”

Céljaink:

- A munkához szükséges készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése.
- Közösségi kapcsolatok, kötelességtudat, önállóság, felelősségtudat erősítése.
- Matematikai gondolkodás fejlesztése a cselekvés útján (pl. sorrendiség, mennyiségek felismerése).

Feladataink:

- A munkatevékenységek mindennapos és folyamatos megszervezése.
- Megfelelő feltételek biztosítása: eszközök, idő, hely, nyugodt légkör.
- Kerti munkák, növény- és állatgondozás megismertetése.
- Munkaeszközök használatának, munkafolyamatok lépéseinek megtanítása.
- Munkakedv fenntartása megerősítő, dicsérő visszajelzésekkel.
- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása minden korosztályban.

Munkatevékenységek az óvodában:

- **Önkiszolgálás:** öltözködés, testápolás, étkezés, rendrakás.
- **Környezetgondozás:** csoportszoba, udvar rendje, élősarok ápolása.
- **Naposi munka:** étkezéshez szükséges előkészületek, esztétikus környezet kialakítása.
- **Alkalomszerű feladatok:** játékok, eszközök rendben tartása, egyszerű megbízások.
- **Segítségnyújtás:** társak, felnőttek segítése, együttműködés fejlesztése.

Szervezési elvek:

- Fokozatosan vezetjük be a munkatípusokat.
- Csak olyan feladatot adunk, amit a gyermek megerőltetés nélkül el tud végezni.

- Figyelembe vesszük az egyéni fejlődési ütemet és képességeket.
- Már az óvodába lépéstől biztosítunk lehetőséget az önálló próbálkozásra.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Felelősségteljesen végzik el a vállalt vagy kijelölt feladatokat.
- Örömet lelik a munkájukban és eredményeikben.
- Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalnak megbízatásokat.
- Segítenek társaiknak és a felnőtteknek.
- Igénylik a tiszta, esztétikus környezetet.
- Ügyelnek a rend és környezetük állapotának megőrzésére.
- Környezettudatos viselkedés alakul ki.
- Szeretettel és felelősséggel bánnak a rájuk bízott élőlényekkel.

VI.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetben szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeret- szerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés;
 - a játékos, cselekvéses tanulás;
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeret-szerzés;
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalat-szerzés, felfedezés;
 - a gyakorlati problémamegoldás.
5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Céljaink:

- Fejlesztjük azokat a képességeket és készségeket, amelyek szükségesek az alapkészségek, például az írás, olvasás és számolás elsajátításához.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek képesek legyenek az ismeretek gyakorlati alkalmazására, ezáltal fejlődjön kompetenciájuk.
- Felkeltjük érdeklődésüket, és megalapozzuk bennük a tanulás iránti vágyat.

Feladataink:

- Kielégítjük a gyermekek természetes kíváncsiságát és megismerési vágyát.
- Változatos, cselekvésen alapuló tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk, amelyek során több érzékszervük is bekapcsolódik.
- Szokásokat alakítunk ki utánzás és példamutatás útján.
- Kihasználjuk a spontán, játékos helyzeteket a tanulásra.
- Építünk a gyermekek kérdéseire, válaszaikra az ismeretátadás során.
- Tudatosan tervezett játékokon és tevékenységeken keresztül készítjük fel őket a hétköznapi kihívásokra.
- Figyelembe vesszük az egyéni érési és fejlődési ütemet a feladatok felkínálásakor.

- Személyre szabott, pozitív visszajelzésekkel támogatjuk személyiségük kibontakozását, és ösztönözzük értelmi és kreatív képességeik fejlődését.
- Felismerjük és fejlesztjük a tehetséges gyermekeket.

További feladataink:

- Segítjük a gyermekeket a fejlődésben, és figyelmet fordítunk egyéni szükségleteikre.
- Támogatjuk a szülőket gyermekük nevelésében.
- Ha fejlődési elmaradás vagy egyéb probléma merül fel, időben jelezzük, kiszűrjük és a megfelelő szakemberhez irányítjuk a gyermeket.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az élményszerű tapasztalásra és a sokoldalú cselekvésre, mivel ezek alapvetően meghatározzák a fejlődést.
- Olyan tanulási helyzeteket kínálunk, amelyek során a gyerekek kevesebb, de alaposabb ismeretet szereznek, többféle megközelítésből megvilágítva egy-egy témát.
- A komplex tanulási élmények biztosítása révén a gyermekek az őket körülvevő világot sokoldalúan ismerik meg.
- Az óvodai tanulási élmények hatással vannak a gyermekek későbbi iskolai tanuláshoz való viszonyára. Célunk, hogy a tanulás belső motivációból fakadjon, és örömteli élmény legyen számukra.
- Egyéni fejlettségükhöz illeszkedő feladatokat kínálunk, amelyek sikerélményhez juttatják őket, ezáltal növekszik önbizalmuk és problémamegoldó bátorságuk.

A tanulás megszervezése:

- A gyermekek alapos megismerése kulcsfontosságú annak érdekében, hogy egyéni adottságaikhoz igazított fejlesztést nyújthassunk.
- Tanulási formáinkat (kötött/kötetlen kezdeményezések, mikro csoportos foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb.) mindig a gyermekek igényeihez és az adott helyzethez igazítjuk.
- Figyelembe vesszük a csoport összetételét, a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, valamint a tanulnivaló jellegét.
- Támogatjuk a felfedezés, a kreativitás kibontakozását és az egyéni érdeklődés szerinti kutatást.
- Fejlesztjük az önállóságot, a kitartást és a feladattudatot.

- Tapasztalatszerzés útján segítjük őket abban, hogy megismerjék saját lehetőségeiket és korlátaikat.
- Az óvodapedagógus személyre szabott, pozitív megerősítéssel kíséri a tanulási folyamatot és a személyiségfejlődést.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek, és képesek hosszabb ideig közösen játszani egy adott témában.
- Örömmel vesznek részt a tervezett, irányított játékokban és tevékenységekben.
- Koruknak megfelelően rendelkeznek a tanuláshoz szükséges alapképességekkel.
- Szívesen dramatizálnak, báboznak, eljátszanak verseket, meséket.
- Társas viselkedésük megfelel az alapvető együttélési szabályoknak.
- Nyitottak és érdeklődőek a világ dolgai iránt.
- Szociális és értelmi képességeik megfelelően fejlődnek.
- A speciális szükségletű gyermekek időben megkapják a szükséges szakértői segítséget.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a számukra megfelelő, kihívást jelentő tevékenységeket.
- Anyanyelvi és értelmi képességeik lehetővé teszik az iskolai tanulmányok sikeres megkezdését.

VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a test-séma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szü-

kebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VIII. Az óvodai programok megszervezésének elvei

VIII.1. Az óvoda ünnepei

Az ünnepek szépségét, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodában az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmi gyermekek és felnőttek számára egyaránt, a gyülekezetel való kapcsolat kialakításának és megerősödésének alkalmi: „Magasztallak Uram a népek közt, zsoltárt zengtek rólad a nemzetek közt.” (Zsolt 108, 4)

Az ünnep a teremtő Isten rendelése, aki megszentelte és megáldotta a 7. napot, ezzel elkülönítve a hét többi napjától. Óvodánk törekszik arra, hogy a családok a vasárnapot szenteljék meg, és Isten dicsőségére használják.

Keresztyén ünnepek

Reformáció ünnepe

Közös éneklés, imádkozás a templomban

Adventi időszak és karácsony

„Ne féljete, mert Üdvözítő született ma nektek, az Úr Krisztus a Dávid városában.” (Lk 2, 10) Az ünnepre készülődve adventi koszorúkat készítünk a gyermekekkel együtt. A gyertyák gyújtásánál éneklünk, utána beszélgetünk tennivalóinkról. A szülőkkel közösen (pl.: adventi naptárakat készítünk) megismertetjük az Adventi időszak lényegét, jelképeit. Tudatosítjuk bennük, hogy nem csak a külső készülődésről, amit közösen végzünk (takarítás, ajándékkészítés szüleinknek, testvéreinknek és a hiányzó gyermekeknek), hanem a lelki várakozásról, az öröm híreről is szól.

Keresztyén értékrendünk szerint: a Karácsony Jézus születésének ünnepe. A Messiás születésénél világosság támadt az egész világon, s ezt jelképezi a gyertyafény a tündöklő fenyőfán. A történet feldolgozása csoportonként más és más módon történik (dramatizálással, bábozással, betlehemes játékokkal, közös énekléssel, közös imádkozással)

Óvodánkban hagyománnyá vált, hogy közösen ünnepeljük meg a szülőkkel együtt. Bemutatva, elmondva, mit tanultak, mit értettek meg a karácsony üzenetéből.

Arra azonban vigyáznunk kell, hogy az „igazi” ünnep meghitt melege a családban várjon a gyermekekre.

Virágvasárnap

„Áldott a Király, aki az Úrnak a nevében jön! ”(Lk 19, 38)

Üzenetét és örömét átéli a gyermek, ha az intézményi lelkész elmondja, hogy miként vonult be Jézus Jeruzsálembe. El kell mondanunk, hogy Jézus királysága nem olyan, mint a földieké, akiknek a sok pénz és a hatalom a mindenük. Ő a szeretet, az igazság, a békesség és a jószág kincseibe „öltözködve” életét adja értünk.

A csoportszoba virágokkal való díszítése és a gyermekek virágos rajzai mind aktiválják az ünnep átélését.

Húsvét

Nagypéntek megelőzi a feltámadás ünnepét, de a feltámadás örömhírére tesszük a hangsúlyt. Jézus vállalta értünk a halált, hogy legyőzze azt, s így nekünk sem kell félnünk, mert mindenek fölött győzött Jézus. A gyermekek könnyen megértik a „győzelem” kifejezést és örömmel csillan fel szemünkben: ”Jézus a győztes!”

Érzékeltetjük a tanítványok örömét, amint találkozhatnak újra Mesterükkel. A hangsúlyt tehát a feltámadásra helyezzük, így a gyermekekben nem alakul ki félelem, s az igazságot sem torzítjuk el.

Vigyáznunk kell arra, hogy a „tojást hozó nyuszt” semmiképpen se hozzuk összefüggésbe megváltásunkkal. Beszélünk erről is, és együtt készítünk hímes tojásokat, de erről csak, mint néphagyományról (a megújuló élet jelképéről) beszélünk.

Nem keresztyén ünnepek

Mikulás

Minden csoportunk készül, és várja a Mikulás érkezését. A Mikulás látogatás hagyomány az óvodánkban. Az óvodapedagógusaink által készített ajándékokat ekkor kapják meg a gyermekek a Mikulástól.

Farsang

Szülőkkel közösen készülünk erre az alkalomra is. Teremdíszítéssel, jelmezkészítéssel, játékokkal, dalos játékok játszásával. Megszervezésénél arra figyelünk, hogy ne essen bele a böjti idő-szakba.

Anyák napja

Isten gondoskodó szeretetéért hálát adunk, hogy édesanyánkat köszönhetjük. Mindezt alkalomhoz illő versekkel, bibliai történet dramatizálásával, közös énekléssel tesszük emlékezetessé.

Ballagás

Istennek az együtt töltött időszakért hálát adunk. Minden csoportunk kis „műsorral”, ajándékkal kedveskedik a búcsúzó nagycsoportosoknak.

Gyermeknap

Óvodai szinten rendezett, tartalmas, színes, vidám összejövétel, lehetőség szerint az udvaron, verseny-játékokkal, bibliai témájú vetélkedőkkel.

Születésnap, névnap

Az ünnepelt gyermek köszöntése, illetve felnőttek által készített ajándékok átadása.

Nemzeti ünnepeink

- március 15. 1848-49-es szabadságharc
- június 04. A Nemzeti összetartozás napja
- október 06. Aradi vértanukra emlékezünk
- október 23. 1956-os forradalomra emlékezünk

Életkoruknak megfelelő érzelmi átélés, cselekvésen keresztül.

VIII.2 Egyéb programjaink

Kirándulásaink

Hagyománnyá vált a szülőkkel közösen szervezett kirándulás, melynek időpontját elsősorban őszre, a kiscsoportosok esetében tavaszra szervezzük.

Családi nap

A szülőkkel és a családokkal közös program szervezése az óvodában, mely alkalmával lehetőség nyílik a kapcsolatok elmélyítésére a pedagógus, a szülő és a gyermekek között.

- Őszi családi nap – Bárka kupa csoportverseny
- Nyárváró családi nap

Nyílt napok

A szülők számára ezeken a napokon lehetőség van bekukkantani a gyermekeik óvodai hétköznapijaiba. Az óvodapedagógusok és a dolgozók ezeken a napokon megmutatják, hogyan telnek a gyerekek mindennapjai az óvoda falai között.

IX. Környezettudatos magatartás megalapozása

Célunk:

Arra törekszünk, hogy a gyermekekben kialakuljon egy pozitív érzelmi kötődés a természethez és közvetlen környezetükhöz. Fontos számunkra, hogy megismerjék és értékeljék szülőföldjük szépségeit, a néphagyományokat, a családi és tárgyi kultúra értékeit, valamint a természet csodáit. Nevelési célunk olyan gyermekek formálása, akik szeretik és óvják a környezetüket, tudatosan viszonyulnak a természethez. A környezettudatos gondolkodás és magatartás alapjainak megteremtését játékos, élményszerű tapasztalatokon keresztül valósítjuk meg, lehetőséget teremtve a világ mennyiségi, formai, térbeli összefüggéseinek felfedezésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

A pedagógus a gyermekek meglévő tapasztalataira és élményeire építve ad át új ismereteket, amelyek segítséget nyújtanak számukra a világban való eligazodáshoz. Fontos szerepet kap az ismeretek elmélyítése, rendszerezése, a gyermekek képességeinek fejlesztése a megismerés különböző területein: megfigyelés, emlékezés, megértés, véleményalkotás, problémamegoldás és konstruálás.

Tudatosan ösztönözzük a gyermekeket az önálló véleményalkotásra, döntéshozatalra mind a társas kapcsolataikban, mind a környezet alakításában. Az óvodapedagógus célja, hogy erős érzelmi kapcsolat alakuljon ki a természet iránt, valamint hogy a gyermekek tisztelttel és szeretettel forduljanak az élővilág – növények és állatok – felé.

A környezet megismerése során mindig figyelembe vesszük a gyermekek lakóhelyének, környezetének sajátosságait. A természeti és társadalmi környezet témaköreit úgy alakítjuk, hogy a gyermekek életkorának előrehaladtával azok fokozatosan bővüljenek és mélyüljenek. A célunk az, hogy valódi ismeretekhez jussanak, és „megtanuljanak látni” – azaz tudatos megfigyelőként jelen lenni a környezetükben.

Rendszeres és alkalmi megfigyelésekkel teremtünk lehetőséget arra, hogy a gyermekek saját élményeiken keresztül fedezzék fel környezetüket. Bátorítjuk őket arra, hogy tapasztalataikat megfogalmazzák, véleményt alkossanak, kérdezzenek. Lehetőségeinkhez mértén minden megfigyelést igyekszünk a helyszínen, élőben megszervezni, a természet közvetlen megtapasztalása révén. A tapasztalatok feldolgozása során fejlődik a gyermekek kommunikációja, érzelmi világa, alkalmazkodóképessége, önértékelése és problémamegoldó képessége.

A környezet megismerésének fő területei:

- Az óvoda és környékének megfigyelése
- A családi élet és kapcsolatok megértése
- Az emberi test és egészség ismerete
- A közlekedési szabályok, viselkedési formák elsajátítása
- Az évszakok változásainak megfigyelése
- Az állatokkal való felelős kapcsolat kialakítása

Jeles napok az óvodában:

A környezeti nevelés kiemelt eseményeihez minden évben különböző világnapokat, kapcsolunk, melyekbe aktívan bevonjuk a családokat is:

- **Állatok világnapja** – október 4.
- **Víz világnapja** – március 22.
- **Föld napja** – április 22.
- **Madarak és fák napja** – május 10.

Ezek a napok különleges, ünnepi hangulatú alkalmak, amelyek során a gyermekek játékos, élményszerű módon mélyíthetik el környezeti ismereteiket. A programokra hosszabb időn át, az adott korcsoportok életkori sajátosságaihoz igazítva készülünk. A hangsúly minden esetben az élővilág gondozásán, védelmén van, különös figyelmet fordítva a növényekre és állatokra.

Kiállításokat, gyűjtőmunkákat szervezünk, a gyerekeket kirándulásokkal segítjük hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez.

A figyelemfelkeltést az óvoda közösségi tereiben – például a csoportszobák ajtaján és faliújságokon – elhelyezett, egységes vizuális eszközökkel is támogatjuk.

X. Gyermekvédelem az óvodában

Az országgyűlés a gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvényének alapgondolata, hogy a gyermeknek családban történő neveléséhez kell biztosítani a feltételeket, megadni a kellő segítséget.

A törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait és ezen jogok védelmét.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. Így tehát az óvoda, mint a gyermek nevelésével foglalkozó intézmény is feladatának kell, hogy tekintse a gyermeki jogok védelmét.

Az óvoda, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások egyik intézménye, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka célja:

- A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása;
- A gyermek családban történő nevelésének elősegítése;
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

Feladata:

- az óvónők a családdal együttműködve kiküszöbölik a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat;
- megvédjék őket a testi-lelki, erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozzák a veszélyeztető hatásokat.

Az óvodaigazgató és a gyermekvédelmi felelős feladatai:

- a közoktatási törvény módosítása 54. § (1) bekezdésében fő feladatává teszi a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítését és az érvényesülés ellenőrzését;
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért;
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért;

- a gyermekbalesetek megelőzéséért;
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.
- kapcsolatot tart a konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, a családokkal foglalkozó szakemberekkel;
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit;
- fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását;
- az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát;
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén. A jelzést írásban esetészlelő lapon történik, közvetlenül a gyermekjóléti megbízottnak;

A csoportos óvónők feladatai:

Saját csoportjuk gyermekeinek figyelemmel kísérése az alábbi szempontok alapján:

1. a gyermek viselkedése, magatartása játék során;
2. a gyermek környezetéhez való viszonya;
3. öltözeke, ápoltsága;
4. egészségi állapota;
5. étkezési szokásai;
6. tápláltsága.

Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzés értékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémákra. Elsődlegesen a családdal próbálja megbeszélni, feltárni a problémát, szociális érzékenységet előtérbe helyezve, tapintatosan. Sikertelenség esetén a feladata, hogy jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős felé.

Állandó feladataink

- A gyermekvédelmi munkaközösség alkalmain való megjelenést minden alkalommal biztosítjuk a gyermekvédelmi felelős számára.
- Szakirodalom bővítése a szociális, mentálhigiénés területeken.

- Adott esetben, ha erre igény van: team-munka megszervezése. Szakemberek (szociálpszichológus, pszichológus, szociális munkás) bevonása szükség esetén.
- A segítő intézmények működéséről állandó tájékoztatás biztosítása a faliújságon.

Segítő intézmények:

- Belvárosi Református Egyházközség (Makó, Kálvin tér 3.),
- Református Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Egyesített Népjóléti Intézmény
- Gyermek és Ifjúságvédelmi Intézet
- Önkormányzat - Gyámügyi Osztály
- Családsegítő Központ
- ÁNTSZ

XI. Boldog óvoda

Óvodánk szeretne csatlakozni a Jobb Veled a Világ Alapítvány által életre hívott **Boldogságóra programhoz**, amely a pozitív pszichológia tudományos alapjaira épülő módszereivel segíti a gyermekek boldogabb, kiegyensúlyozottabb fejlődését. A program célja, hogy a gyerekek érzelmi jólléte, pozitív szemlélete, önbizalma és szociális kompetenciái már kisgyermekkorban megalapozódjanak.

A Boldogságórák módszertana jól kiegészíti a hagyományos óvodai nevelést, miközben erősíti a közösséghez tartozás élményét és támogatja a gyermekek érzelmi intelligenciájának, kitartásának, empátiájának, kreativitásának és koncentrációs képességének fejlődését. A program nemcsak a gyermekeket, hanem a pedagógusokat is fejleszti, és lehetőséget biztosít a szülők aktív bevonására is.

Célunk:

- Optimista, magabiztos és kitartó személyiség fejlesztése.
- A mindennapi kihívások megoldandó feladatként való kezelése.
- Az élet szépségeinek, örömteli pillanatainak észrevétele, értékelése.
- Pozitív énkép kialakítása és megerősítése.
- Boldog, határozott iskolásokká, majd kiegyensúlyozott felnőttekké válás elősegítése.

XII. Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere

XII.1. Óvodánk írásos dokumentumai

- Alapprogram
- A református óvodai nevelés keretprogramja
- A református keresztyén hittantanítás óvodai programja
- Az intézményi lelkipásztor éves működési terve
- A Bárka Református Óvoda Pedagógiai Programja
- Szervezeti és működési szabályzat
- Házirend
- Az óvodavezető éves pedagógiai, működési terve, munkaterve:
- Az Óvodapedagógus munkaközösség éves munkaterve
- Pedagógus Továbbképzési Intézményi Program

XII.2 Az óvoda által használt nyomtatványok:

Az óvodapedagógusok a pedagógiai programnak megfelelő csoportnaplót vezetnek elektronikus módon, az intézmény SZMSZ-ében meghatározott rend szerint hitelesített nyomtatványokat vezetnek, melynek tartalma megfelel a törvényi előírásoknak és igazodik a nevelési gyakorlat tevékenységi rendszeréhez.

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi-és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál, melyet elektronikus módon vezetünk az OviKréta rendszerben.

A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

Tartalmazza:

- a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosítóját, számát, születési helyét, és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyét, címét, anyja születéskori nevét, apja, vagy törvényes képviselője nevét,

- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napköziben telefonszámát,
- a megjegyzés rovatot.

Amennyiben az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját, és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

Óvodai csoportnapló

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. A csoportnaplót elektronikus ódon vezetjük az Ovikréta rendszerében.

Tartalmazza:

- a gyermekek nevét, és óvodai jelét
- a csoport összetételének statisztikai adatait (a fiúk és lányok számát, ezen belül megadva a 3 év alatti, a 3-4 éves, a 4-5 éves, az 5-6, a 6-7 éves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak, a nevelési évben tanköteleessé váló gyermekek nevét)
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban
- nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, terveket,
- a szervezési feladatokat, a tervezett programokat, és azok időpontjait,
- szokás és szabályrendszer tervezését és értékelését,
- a gyermekek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit, projektterveket,
- hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét, és beosztását, a látogatás szempont rendszerét, a feljegyzést a csoport életéről,
- a gyermekek felvételi előjegyzési napló sorszámát
- a gyermek felvételi és mulasztási napló sorszámát

- a gyermek csoportnapló sorszámát
- az óvodába érkezés és az óvodából való távozás időpontját
- születésnapokat
- ételallergiás gyermekek névsorát, allergiájuk típusát
- szülői kapcsolattartás típusát és idejét,
- családlátogatások tapasztalatait
- utólagos feljegyzések a megvalósult tevékenységekről, játékokról egy- egy téma lezárása után alkalmanként.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek fejlődéséről - elektronikusan, az OviKréta rendszerben - folyamatosan vezetett dokumentáció, tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza:

- A gyermek anamnéziséét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (a motoros, a kommunikációs, a szociális, a kognitív és az önállóságának a fejlettségi szintjét), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt évente két alkalommal,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- a szülő tájékoztatását gyermeke fejlődéséről.

Felvételi előjegyzési napló

A Felvételi előjegyzési napló az óvodában egy olyan nyilvántartás, amelyben az adott nevelési évben felvételre jelentkezett gyermekek adatai szerepelnek. Ez a napló összesíti a jelentkezett, a felvett gyermekek számát. Az év közben jelentkezőket a nevelési év elejétől a végéig tartalmazza a napló.

Óvodai törzskönyv

Az óvodai törzskönyv az óvoda legfontosabb adminisztratív dokumentuma, melyben az óvodára vonatkozó alapvető információk találhatók.

Tartalmazza:

- Az óvoda alapvető adatait (név, cím, fenntartó, stb.).
- A gyermekek adatait, felvételükkel és távozásukkal kapcsolatos információkat.
- Az alkalmazottak adatait.
- Az óvoda működésével kapcsolatos egyéb fontos információkat (pl. nyitvatartás, csoportbeosztás).

XII.3 A keresztyén szellemű nevelés ellenőrzése, értékelése

A keresztyén szellemű nevelés ellenőrzése, értékelése lelkipásztor feladata.

XII.4 A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- dokumentumok ellenőrzése, elemzése,
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése,
- pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése,
- helyi pedagógiai program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése.
- Teljesítményértékelési rendszer szempontjai alapján (18/2024. (IV.4.) BM rendelet)

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvodaigazgató a felelős, tehát az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata.

Fontos az objektív értékelés, amely alaposságot, körültekintést igényel. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

Az alkalmazottak pedagógiai, szervezési és működtetési feladatait, valamint a református szellemiség megjelenésének biztosítását a Szervezeti és Működési Szabályzat, a belső ellenőrzés rendszerét a Belső Ellenőrzési Szabályzat és a TÉR rögzíti.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- a gyermekek fejlettségének nyomon követése, és
- az óvónői gyakorlati munka szintjén.

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek és az egyéni munkák áttekintése után közös konzultációval történik. Mivel a gyermekek megfigyelési adatait folyamatosan gyűjtjük az óvodás évek alatt, ezért az összehasonlítás azonnali eredményt mutat. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői pedagógiai gyakorlat ellenőrzését és értékelését.

Az óvónők pedagógiai munkájának ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkájuk értékelésével tisztában legyenek, megőrizzék a megújulás képességét, innovációjuk szakmai kontroll segítségével fejlődjön.

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik - az óvoda éves pedagógiai, működési terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

XII.5 Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési-fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor a rugalmas alkalmazást és a gyermekekhez való igazodást biztosítják.

A gyermekcsoport nevelési-tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, a feladatok egymásra épülnek. A terv nem megmásíthatatlan, hanem az élethelyzetek, a gyermekek, az aktuális feladatok irányítják a folyamatot. Ellenőrzését a nevelési év elején az óvodavezető végzi.

Az óvodavezető a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyan céllal, hogy az mennyire szolgálja a helyi nevelési program céljának és feladatának megvalósítását. Év végén az óvónők szóbeli értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknek alakulásáról.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest

optimálisan fejlődjön. Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció ellenőrzése folyamatosan történik.

Az írásos értékeléshez segítséget nyújtanak a különböző tesztek, melyek óvodánkban a pedagógusok rendelkezésére állnak: iskolaérettségi teszt, DIFER stb.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

XIII. Esélyegyenlőségi Program

Az óvodába járó hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az óvoda kötelessége.

Az óvodai nevelés meghatározó jelentőségű

- a készségek, képességek alakításában,
- a személyiségfejlesztésben,
- a szocializáció alakításában,
- a tanulási képesség magalapozásában, melyek, az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességének zálogai.

Tudatos óvodapedagógiai tevékenység szükséges a hátrányok csökkentéséhez, az adott problémák korrekciójához, esetleges prevenciójához, mely az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a teljes alkalmazotti kör kötelessége és felelőssége.

XI.1. Az esélyegyenlőségi program célja

Általános célok

Az óvoda alapvető célja, hogy a környezetében biztosítsa a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének mindenkire kiterjedő megvalósulását. A nevelési programunkban biztosítjuk az egyenlő hozzáférés elvét és annak megvalósulását, támogatva és segítve a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét.

Nevelési programunk szakmai célkitűzései

- erősítjük a család – óvoda - iskola együttműködését,

- rendszeres kapcsolatot építünk ki a gyermekorvossal és a védőnővel, valamint a Nevelési Tanácsadóval,
- tanköteles kor előtt elvégezzük a DIFER-mérést.

Fő feladatunknak tekintjük:

- az egészséges életmódra nevelést,
- az anyanyelvi nevelést,
- a környezeti nevelést,
- a mozgásfejlesztést,
- az iskolai életre való felkészítést.

Kötelezettségek és felelősség

- a) Az esélyegyenlőségi program partnereink számára elérhető.
- b) Az óvodapedagógusok a pedagógiai programunkban megfogalmazott célokat, feladatokat és a feladatok megvalósításához vezető eljárás módot, korszerű módszereket továbbképzéseken sajátíthatják el.
- c) Az esélyegyenlőségi program megvalósítása az óvoda minden dolgozójának feladata. Az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó panaszok kivizsgálása a törvényben leírtak szerint, azonnal történik.
- d) A nevelőtestület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.
- e) A nevelőtestület tagjának ismernie kell az óvoda esélyegyenlőségi programjában foglaltakat, és aktívan közre kell működniük annak megvalósításában. Az esélyegyenlőség sérülése esetén a nevelőtestület minden tagjának kötelessége jeleznie azt az óvodavezetésnek.

XIII.2. Helyzetelemzésben felmerült esélyegyenlőségi kockázatok, problémák

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyermekek létszámának emelkedése esetén, felmérjük a gyermekeket, nyilvántartásba vesszük, és számukra fejlesztési tervet állítunk össze.
- Figyelemmel kísérjük az esetleges gyermeklétszám csökkenését.

XIII.3. Cselekvési terv

- az óvodában felmérjük a halmozottan hátrányos gyermekeket,
- módszertani képzésen veszünk részt,
- gyermekvédelmi felelős felkészül az esélyegyenlőségi programban meghatározott feladatokra,
- együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal,
- felvesszük a kapcsolatot az érintett gyerekek szüleivel,
- fejlesztő pedagógus továbbképzésben vesz részt 1 fő óvodapedagógus,
- biztosítjuk a SNI – BTM - N- es gyermekek ellátását,
- nevelési módszerünkbe beépítjük a differenciált és integrált óvodai nevelést, egyéni fejlesztést.

XIII.4. Megvalósítás

- Biztosítjuk a vizsgált csoportba tartozó gyerekek arányos elhelyezését az óvodai csoportokban.
- Tájékoztatjuk a szülőket lehetőségeikről, helyzetük javítása érdekében támogatást nyújtunk és keressük a megoldást.
- Önkormányzat szociális osztályán a felelőst megkeressük.
- Figyelemmel kísérjük a vizsgált gyerekek fejlődését.

XIII.5. Konzultáció és visszacsatolás

- A szülőket tájékoztatjuk a felmerülő problémákról, a megoldásokba őket is bevonjuk, törekszünk az együttműködés kialakítására.
- Nevelési évenként felülvizsgáljuk és értékeljük, hogy a kitűzött célokat, feladatokat miként tudtuk teljesíteni. Ha szükséges megteesszük a változtatásokat.
- Az esetlegesen felmerült problémákat közös erővel igyekszünk megoldani.
- Mindenki számára biztosítjuk a konzultáció és véleményformálás lehetőségét.

XV. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

XV.1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét

szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos a védőnő bevonásával.
- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,

- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarat tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, élelmezés, könyv...),
- szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda-iskola átmenet könnyebb lesz számukra,

- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

XVI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

„Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta.” (Zsoltárok 121:2)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek meghatározása a 2011. CXC. törvény 4. § 13. pontja értelmében:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

XVI.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük elő a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Célok

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése

- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen

Feladatok

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekek kapcsolataiban
- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Református Egyetemes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel (team munka)
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz
- elfogadják önmagukat és egymást
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek
- képesek az alkalmazkodásra
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére

XVI.2. A Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 3. pontjában foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati

problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

Célok

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokra belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a btm-n- es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal
- kapcsolattartás a szülőkkel, családdal az együttműködés sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,

- képesek az alkalmazkodásra, eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

XVI.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

„ Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai” (1Péter 4:10)

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

(2011.CXC.törvény a Köznevelésről)

Célok

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása

Feladatok

- ingergazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,
- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,
- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,
- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére,
- sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,

- erősödik önbizalmuk,
- megalapozódik önmaguk megismerése,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,
- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

XVII. Óvodánk programjához szükséges eszközök

A minimális kötelező eszközjegyzék alapján.

XVIII. Érvényességi nyilatkozat

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

- A nevelőtestület határozata alapján visszavonásig érvényes

A helyi pedagógiai program felülvizsgálata:

- A felülvizsgálat 5 évenként történik

A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- Törvényi változás
- Fenntartói feladatváltozás
- Minőségi munka eredményéből adódó változás
- A nevelőtestület 50+1%-a igényli a program változását.

A helyi pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

- Az óvodában a faliújságra kihelyezve
- Az óvoda honlapján
- KIR

A helyi pedagógiai programról való tájékoztatás kérés és adás rendje:

- Tájékoztatást az intézmény Pedagógiai Programjáról az óvoda vezetőjétől és vezető helyettesétől lehet kérni és kapni.

Makó, 2025. 08. 29.

.....
óvodaigazgató

XIX. Záró rendelkezések

1. A pedagógiai program hatályba lépésének ideje: 2025. szeptember 01.
2. Visszavonásig érvényes. Érvényességének tervezett határideje: 2030. augusztus 31.
3. A pedagógiai program minden érdeklődő számára nyilvános.
4. Teljes változata a fenntartó jóváhagyását követően megtalálható a következő helyeken:
 - Az óvoda fenntartója
 - Az óvoda irattára
 - Az óvoda vezetője
 - Az óvoda honlapja
 - KIR

XX. Legitimációs Záradék

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Bárka Református Óvoda nevelőtestülete 2025. 08. 29-én tartott értekezletén a Pedagógiai program módosításait megismerte és egyhangú vélemény alapján megfelelőnek tartotta.

Makó, 2025. 08. 29.

.....
Bartáné Szabó Mónika
óvodaigazgató

A szakmai munkaközösség nyilatkozata:

A Bárka Református Óvoda szülőszakmai munkaközössége a Pedagógiai Program módosításaival kapcsolatos véleményezési jogát a törvényi előírásoknak megfelelően gyakorolta.

Makó, 2025. 08. 29.

.....
a szakmai munkaközösség vezetője

A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

A Bárka Református Óvoda Pedagógiai programjának módosítását, amelyet az intézmény nevelőtestülete és szakmai munkaközössége 2025. 08. 29-én elfogadott a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Makó, _____

.....
Kondrát Zoltán
elnöklelkész